

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำไปตีพิมพ์ในประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันตีพิมพ์ประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๑๘ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238 (*Durio zibethinus* 'Si Sa Ket 238')
๒. สตรอว์เบอร์รีพันธุ์พระราชทาน 89 (*Fragaria* x *ananassa* 'Pharachatan 89')
๓. บานชื่นพันธุ์สลิกิ (*Zinnia elegans* 'Tsuki')
๔. บานชื่นพันธุ์ออเรนจ์ ดีไลท์ (*Zinnia elegans* 'Orange Delight')
๕. บานชื่นพันธุ์เรด ดีไลท์ (*Zinnia elegans* 'Red Delight')
๖. บานชื่นพันธุ์พาสเทล พิงค์ (*Zinnia elegans* 'Pastel Pink')
๗. บานชื่นพันธุ์เมจิก ชาร์ม (*Zinnia elegans* 'Magic Charm')
๘. วานสีทิศลูกผสมพันธุ์เกรซ (*Hippeastrum* 'Grace')
๙. วานสีทิศลูกผสมพันธุ์วินัส (*Hippeastrum* 'Venus')
๑๐. วานสีทิศลูกผสมพันธุ์ฉันทนา (*Hippeastrum* 'Chantana')
๑๑. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แองเจิล (*Curcuma alismatifolia* 'CMU Angel')
๑๒. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แฮปปี้ (*Curcuma alismatifolia* 'CMU Happy')
๑๓. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ฮาร์โมนี (*Curcuma alismatifolia* 'CMU Harmony')
๑๔. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู วิคตอรี (*Curcuma alismatifolia* 'CMU Victory')
๑๕. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซูบารูรี (*Curcuma alismatifolia* 'Subaru')
๑๖. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู พิงค์ เฟรม (*Curcuma* x *alismatifolia* 'CMU Pink Flame')
๑๗. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู สไมล์ (*Curcuma* x *sparganifolia* 'CMU Smile')
๑๘. ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เรด รูบี้ (*Curcuma* x *petiolate* 'Red Ruby')

กรมวิชาการเกษตร...

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้าย ประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืช ขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางสาวอิงอร ปัญญากิจ)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238
(*Durio zibethinus* ‘Si Sa Ket 238’)

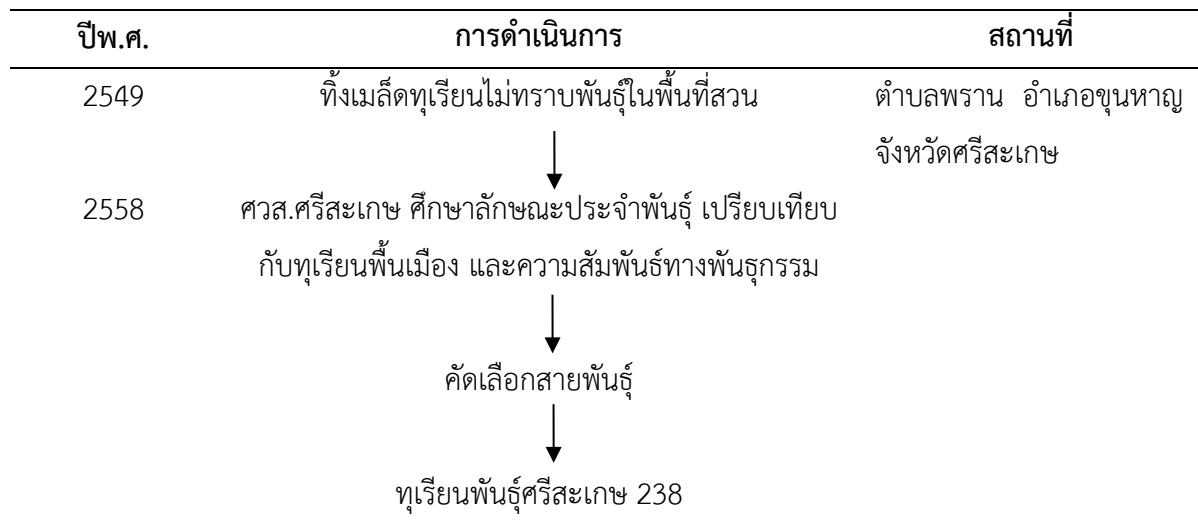
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

- ชื่อ – สกุล** 1. นางอวน ศรีมันตะ
 2. จังหวัดศรีสะเกษ
 3. กรมวิชาการเกษตร
- ที่อยู่** 1. เลขที่ 103 บ้านชำฮีเหล็ก ตำบลพราน อำเภอนายูง จังหวัดศรีสะเกษ
 2. ที่ทำการศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ ถนนเทพา อำเภอศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ 33000
 3. เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม 10900
- เบอร์โทร** 0-2579-0151-8

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238 เป็นพันธุ์ทุเรียนที่ได้มาจากการเพาะเมล็ดจากเมล็ดทุเรียนไม่ทราบพันธุ์ โดยเมื่อปี พ.ศ. 2549 นางอวน ศรีมันตะ ได้ไปซื้อผลทุเรียนจากตลาดอำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งพ่อค้าเร่นำมาขายเพื่อมารับประทาน จากนั้นได้นำเมล็ดมาปลูกที่บ้านเพื่อหวังว่าต้นทุเรียนจะแข็งแรงและเป็นพันธุ์ที่ดี ในปีพ.ศ. 2558 ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้เข้าไปศึกษาลักษณะประจำพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์ทุเรียนที่บ้านนางอวน ศรีมันตะ ได้ศึกษาลักษณะประจำพันธุ์เปรียบเทียบกับทุเรียนพื้นเมืองปลูกด้วยเมล็ดจำนวน 17 สายพันธุ์ที่ปลูกในจังหวัดศรีสะเกษ และทุเรียนสายพันธุ์การค้าต่าง ๆ ได้แก่ หมอนทอง ชะนี ก้านยาว นกหยิบ ทองนวลจันทร์ พวงมณี สาลิกา ก้านดำ หลินลับแล กบสุวรรณ ชุนนนท์ และหลงลับแล โดยนำยอดอ่อนมาสกัด DNA ด้วยวิธี PCR amplification แล้วใช้โปรแกรมหาความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมได้เป็นแผนผังเครือญาติ พบว่า ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238 มีพันธุกรรมใกล้เคียงกับพันธุ์กบสุวรรณ และพันธุ์กระดุม และมีการคัดเลือกสายพันธุ์ดีเด่นโดยการชิมจากบุคคลทั่วไปและผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238 มีสีเนื้อและรสชาติดีเด่น

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ทุเรียน ชื่อวิทยาศาสตร์ *Durio zibethinus* ‘Si Sa Ket 238’ วงศ์ Malvaceae
ไม้ยืนต้น ไม้ผล

ลำต้น ลำต้นตั้งตรง กิ่งทำมุมฉาก

ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปขอบขนาน กว้าง 4 - 6 เซนติเมตร ยาว 18. - 20 เซนติเมตร
สัดส่วนของแผ่นใบ (ความยาว/ความกว้าง) 3.3 - 4.5 / 1 ปลายใบยาว โคน โคนใบมน
ลักษณะใบตามขวางนูนใบ สีเขียวเข้ม (GN137 B)

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแบบช่อเชิงหลั่น ดอกออกตามกิ่ง ดอกตูมรูปไข่ ปลายดอกตูมกลม กลีบดอกสีขาวอม
เหลือง

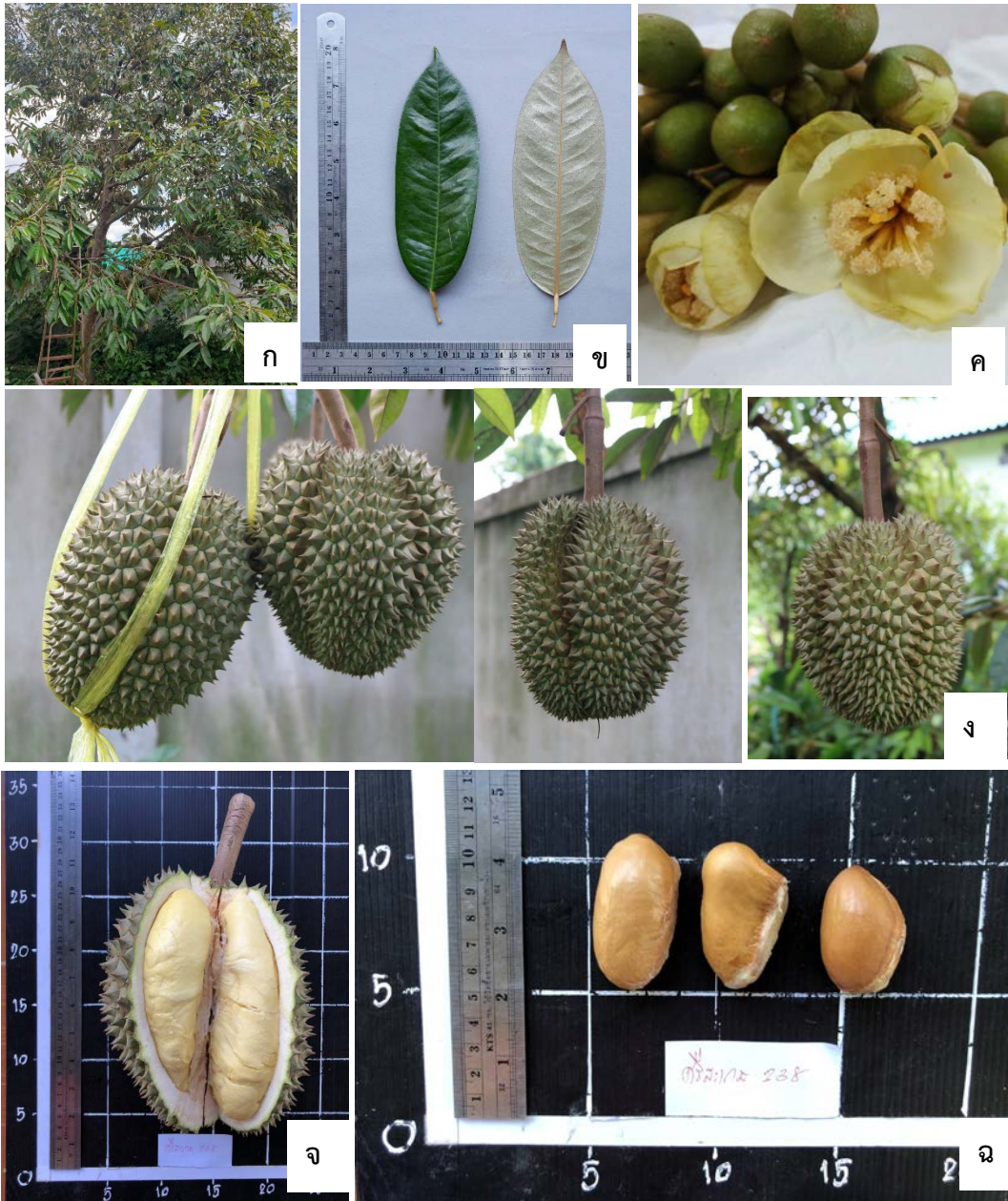
ผล ผลเดี่ยว รูปไข่กลับ กว้าง 14.5 - 16.0 เซนติเมตร ยาว 17.5 - 25 เซนติเมตร ร่องพูตื้น
ปลายผลแบน ฐานผลเว้า หนามผลนูนปลายแหลม ความหนาแน่นของหนามปานกลาง
หนามที่ปลายผลจุ่มเข้า หนามที่รอบขั้วผลจุ่มเข้า รอยต่อขั้วผลนูนน้อย ความยาวก้านผล
ปานกลาง สีผลเขียวอ่อน ระดับ (G 137 C light green fruit color) น้ำหนักผล 1,500 -
2,000 กรัม เปลือกร้อยละ 52.38 เนื้อ/ผล ร้อยละ 34.29 เมล็ดร้อยละ 13.33 ความหนาเนื้อ
ปานกลาง เนื้อสีเหลืองเข้ม (YO 15 C dark yellow flesh color) กลิ่นของเนื้ออ่อน ลักษณะ
เนื้อละเอียด ปริมาณน้ำในเนื้อน้อย จำนวนพูต่อผล 4 - 5 พูต่อผล

เมล็ด

เมล็ดรูปรี กว้างเฉลี่ย 5.10 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.90 เซนติเมตร ความหนาเมล็ดเฉลี่ย 2.27 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน (GO 164 B light brown seed color) เมล็ดลืบท่อ 1 ผล ร้อยละ 66.7

ลักษณะอื่น ๆ

1. ฤดูกาลเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤษภาคม
2. อายุการเก็บเกี่ยว หลังดอกบาน 110 - 115 วัน
3. ความหวานเนื้อ 26 องศาบริกซ์

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238

ก ต้น ข ใบ ค ดอก ง ผล จ เนื้อ ฉ เมล็ด

ทุเรียนพันธุ์ศรีสะเกษ 238

สตอร์วเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 89
(*Fragaria × ananassa* ‘Pharachatan 89’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล มุลนิธิโครงการหลวง
 ที่อยู่ 65 หมู่ 1 ถ.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
 โทรศัพท์ 053-810765

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สตอร์วเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 89 เป็นพันธุ์ลูกผสม ซึ่งถูกปรับปรุงพันธุ์ขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2557-2563 ในโครงการวิจัย “การปรับปรุงพันธุ์สตอร์วเบอร์รี่เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีศักยภาพในการผลิตสารแอนโทไซยานิน” (โดยเป็นโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงและมหาวิทยาลัยนเรศวรระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี พ.ศ. 2557-2561) โดยปีพ.ศ. 2557 ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ระหว่างสตอร์วเบอร์รี่พันธุ์ 329 ซึ่งเป็นสายพันธุ์พ่อโดยเป็นพันธุ์ที่กรมส่งเสริมการเกษตรนำเข้ามาจากประเทศอิสราเอล เมื่อปี พ.ศ. 2542 ซึ่งมีลักษณะเด่นคือ ผลมีลักษณะรูปทรงกรวยปลายตัด ขนาดใหญ่ ผิวผลหนามีสีแดงอมส้ม ผิวทึบแสง เนื้อในกลวง มีความแน่นเนื้อสูงมีรสเปรี้ยวอมหวาน กรอบ น้ำน้อย เส้นใยมาก และมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ไม่นิยมรับประทานสด ซ้ำยาก ทนทานต่อการขนส่ง เหมาะสำหรับการแปรรูปและสตอร์วเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 80 ซึ่งเป็นสายพันธุ์แม่โดยเป็นพันธุ์ที่ถูกปรับปรุงและคัดเลือกพันธุ์โดยมูลนิธิโครงการหลวงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นพันธุ์ลูกผสมจากประเทศญี่ปุ่นมีลักษณะเด่นคือ ลักษณะผลเป็นทรงกรวยถึงทรงกลมปลายแหลม ขนาดปานกลางถึงใหญ่ น้ำหนักผลเฉลี่ย 15 กรัมต่อผล ผิวผลมีสีแดงสด เนื้อในเต็ม มีความแน่นเนื้อปานกลางมีกลิ่นหอม รสชาติหวาน มีความหวานเฉลี่ย 10-13 องศาบริกซ์ (° Brix) เหมาะสำหรับรับประทานสด หลังจากผสมพันธุ์สตอร์วเบอร์รี่แล้ว จึงนำเมล็ดลูกผสมดังกล่าวมาเพาะ โดยมีจำนวนเมล็ดที่เพาะทั้งสิ้น 300 เมล็ด ต่อมาใน ปีพ.ศ. 2560 ได้ทำการปลูกต้นสตอร์วเบอร์รี่ลูกผสมเหล่านั้น และคัดเลือกลูกผสมดังกล่าวโดยคัดเลือกจากต้นที่มีลักษณะสมบูรณ์ แข็งแรง ผลมีลักษณะแดงเข้ม ขนาดผลปานกลางถึงใหญ่ มีความแน่นเนื้อสูงมีกลิ่นหอม และมีศักยภาพในการสร้างสารแอนโทไซยานินสูงได้จำนวนทั้งหมด 2 ต้น (คู่ผสม) และได้ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นดังกล่าว โดยใช้ส่วนของไหล ได้จำนวนทั้งสิ้น 500 ต้น จากนั้น ในปีพ.ศ. 2561-2563 จึงทำการขยายต้นไหลจำนวน 6,000 ต้น ปลูกคัดเลือกและทดสอบพันธุ์ที่สถานีเกษตรหลวงอ่างขางและศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ จนได้พันธุ์ที่มีความคงที่ และมีลักษณะผลสีส้มแดงถึงแดงเข้ม น้ำหนักผลเฉลี่ย 20.60 กรัม ความแน่นเนื้อเฉลี่ย 4.22 นิวตัน ความหวานเฉลี่ย 12.30 องศาบริกซ์ มีกลิ่นหอม ทนต่อการขนส่ง และมีปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระสูง (สารแอนโทไซยานิน) รวมเฉลี่ย 40.83 มิลลิกรัม/100 กรัม น้ำหนักสด ซึ่งสูงกว่าพันธุ์การค้าทั่วไป 1-2 เท่า ดังนั้นจึงเหมาะแก่การนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก โดยพันธุ์นี้ได้รับพระราชทานนามว่า "สตอร์วเบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 89"

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปีพ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2557-2559	พันธุ์ 329 x พันธุ์พระราชทาน 80	มหาวิทยาลัยนเรศวร
	↓ เพาะเมล็ดจำนวน 300 เมล็ด	
2559 - 2560	ลูกผสมชั่วรุ่นแรก (F ₁)	
	↓	
2560	ปลูกและคัดเลือกลักษณะสมบูรณ์ แข็งแรง ผลมีลักษณะ แดงเข้ม ขนาดผลปานกลางถึงใหญ่ มีความแน่นเนื้อสูง มีกลิ่นหอม และสร้างสารแอนโทไซยานินสูง	
	↓	
2561-2563	ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นด้วยไหล	สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง และศูนย์พัฒนาโครงการ หลวงแม่แฮ
	↓	
2561-2563	ปลูกคัดเลือกและทดสอบ	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

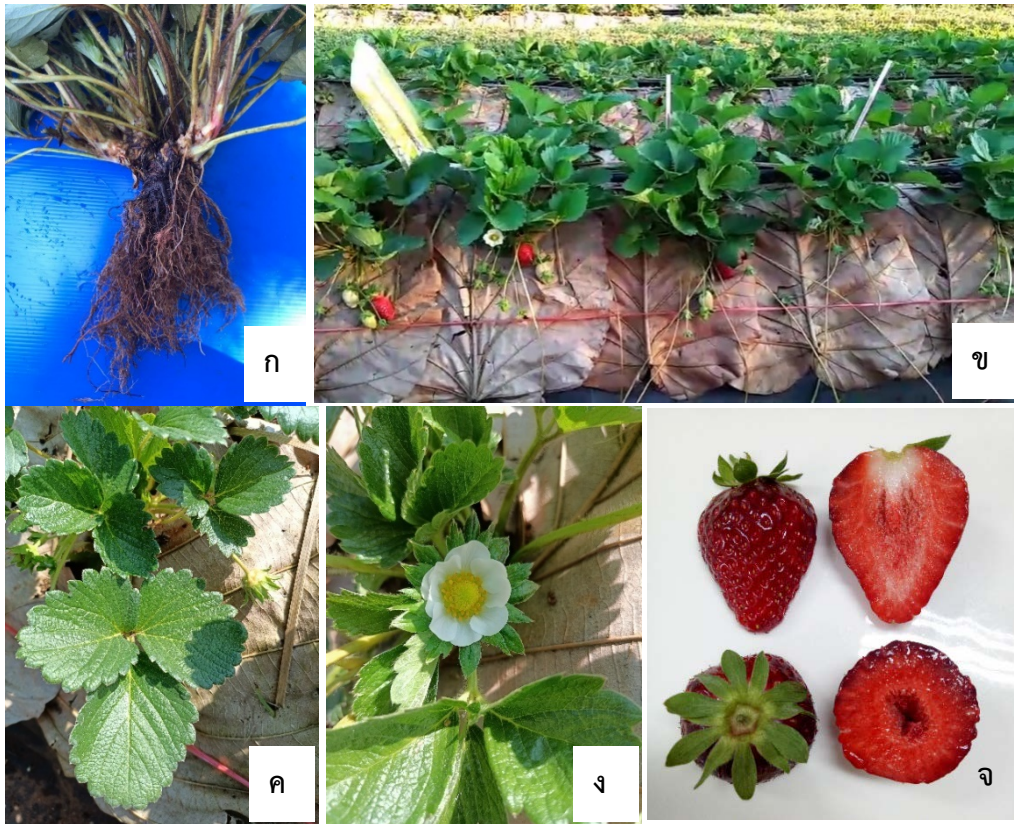
ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย สตรอว์เบอร์รี ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Fragaria x ananassa</i> 'Pharachatan 89' ไม้ล้มลุก
ลำต้น	รากหลักประมาณ 20 - 30 ราก และมีรากแขนงเล็ก ๆ รากปฐมภูมิเจริญจากส่วนลำต้น มีความยาวหลายนิ้ว เนื้อเยื่อตรงกลางรากสีขาว
ลำต้น	ลำต้นยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ความสูงทรงพุ่มเฉลี่ย 10.30 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มเฉลี่ย 18.40 เซนติเมตร มีการแตกแขนง ส่วนนอกถูกปกคลุมโดยการซ้อนกันของหุบใบ
ใบ	ใบประกอบ 3 ใบย่อย รูปรี กว้างเฉลี่ย 3.04 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 4.20 เซนติเมตร ขอบใบหยักคล้ายฟันเลื่อย แผ่นใบสีเขียวเข้ม ก้านใบหนายาวเฉลี่ย 4.10 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ดอกเกือบทั้งหมดเป็นดอกสมบูรณ์เพศ จำนวนดอกเฉลี่ย 13 ดอกต่อต้น เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 2-3 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง ขนาดใหญ่ จำนวน 12 - 14 อัน สีเขียวอ่อนถึงเขียว กลีบดอก

จำนวน 5-8 กลีบ สีขาว เกสรเพศเมียอยู่กลางดอกจำนวนมาก ก้านดอกยาวเฉลี่ย 9.05 เซนติเมตร โคนมีหลอดพันธุกรรม

ผล ผลรวม รูปทรงกรวยถึงรูปทรงกลมปลายแหลม กว้างเฉลี่ย 3.05 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 4.00 เซนติเมตร สีส้มแดงถึงสีแดงเข้ม เนื้อผลสีแดงสลับขาว น้ำหนักเฉลี่ย 20.6 กรัมต่อผล

ลักษณะอื่น ๆ

1. มีปริมาณสารต้านอนุมูลอิสระสูง เช่น สารแอนโทไซยานินโดยพบว่าปริมาณสารแอนโทไซยานินทั้งหมดเฉลี่ยเท่ากับ 40.83 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม น้ำหนักสด ปริมาณไซยานิดิน 3-กลูโคไซด์เฉลี่ยเท่ากับ 20.05 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม น้ำหนักสด และปริมาณเพลาโกนินดิน 3-กลูโคไซด์เฉลี่ยเท่ากับ 484.26 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม น้ำหนักสดซึ่งปริมาณแอนโทไซยานินเหล่านี้สูงกว่าพันธุ์พระราชทาน 80 และพันธุ์อาภิเษะ ซึ่งเป็นพันธุ์การค้าทั่วไป 1-2 เท่า
2. ระยะเวลาดอกแรกบานเฉลี่ยเท่ากับ 61 วัน หลังย้ายปลูก
3. ความหวานเฉลี่ย 12.30 องศาบริกซ์ และมีปริมาณวิตามินซีสูงถึง 205.75 มิลลิกรัม/กิโลกรัม น้ำหนักสด ความแน่นเนื้อเฉลี่ย 4.22 นิวตันมีกลิ่นหอม และทนทานต่อการขนส่ง

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของสตรอว์เบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 89
ก ต้น ข ใบ ค ดอกตูม ง ผล จ-ฉ เนื้อและเปลือก

สตรอว์เบอร์รี่พันธุ์พระราชทาน 89

บานชื่นพันธุ์สีกิ
(*Zinnia elegans* 'Tsuki')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บานชื่นพันธุ์ สีกิ (Tsuki) เป็นบานชื่นในกลุ่มดอกสีเหลืองแบบดอกกังซ็อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 – 2546 นำมาปลูกเพื่อปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมตัวเองในต้นเดียวกันได้เมล็ดแล้วจึงนำมาเพาะปลูกต่อไป ทำเช่นนี้ 7ชั่วรุ่น จากการคัดเลือก ชั่วรุ่นที่ 1 (F_1) จำนวน 205 สายพันธุ์ รุ่นที่ 2 คัดได้ 190 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 3 (F_3) จำนวน 178 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 4 (F_4) จำนวน 170 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 5 (F_5) จำนวน 162 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 6 (F_6) จำนวน 153 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 7 (F_7) ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 - 2549 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีและทนทานต่อโรคเพื่อใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถางเป็นต้น ทั้งหมดจำนวน 98 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2550 – 2555 ได้จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น จำนวน 74 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2556 – 2560 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกพร้อมกันเต็มต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป จำนวน 65 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2561 คัดเลือกได้ต้นบานชื่นที่มีดอกสีเหลืองอมเขียวแบบดอกกังซ็อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง และมีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน โดยปลูกและขยายพันธุ์ไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

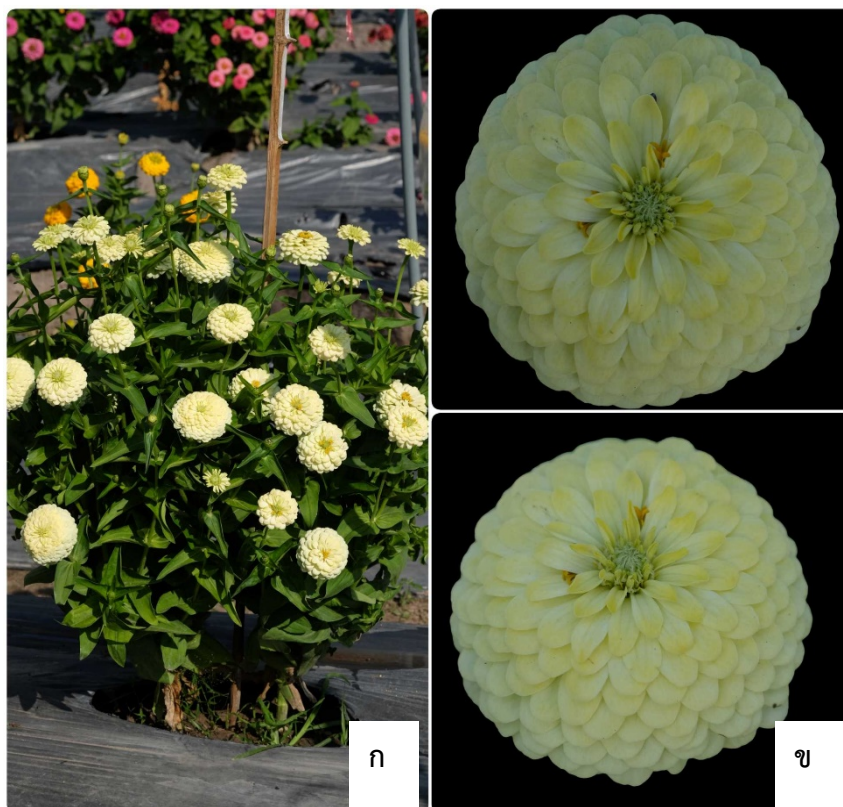
แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2532	รวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ น่านได้จำนวน 219 สายพันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนายายพันธุ์ ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บ้าน แหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่
2540 - 2546	↓ F ₁ ↓ F ₇ ↓ ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์	0 ผสมตัวเองในต้นเดียวกัน
2547 - 2549	คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน ได้จำนวน 98 สายพันธุ์	
2550 - 2555	จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ได้จำนวน 74 สายพันธุ์	
2556 - 2560	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกเต็มต้น จำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป ได้ จำนวน 65 สายพันธุ์	
2561	คัดเลือกลักษณะดอกสีเหลืองอมเขียว มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย บานชื่น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* 'Tsuki' วงศ์ Asteraceae ไม้ล้มลุก
ไม้ดอกไม้ประดับ

ลำต้น	ลำต้นกิ่งตั้งตรงสูง 55 – 70 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 45 – 60 เซนติเมตร ข้อปล้อง จำนวน 5 – 6 ข้อปล้อง สีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง กิ่งแขนง เกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง จำนวน 6 – 8 กิ่ง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปใบหอก กว้าง 2.8 – 3.7 เซนติเมตร ยาว 5.5 - 7 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ สีเขียวอ่อน ผิวใบมีขนหยาบ ก้านใบสั้น
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอดหรือปลายกิ่ง ก้านช่อดอกยาว 15 – 20 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 5 – 6.5 เซนติเมตร ดอกย่อยมี 2 ชนิด คือ ดอกย่อยวงนอกและดอกย่อยวงใน ดอกย่อยวงนอกอยู่รอบนอกของดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้น 7 ชั้น กลีบดอกกว้างเฉลี่ย 0.61 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.50 เซนติเมตร กลีบดอกสีเหลืองอมเขียว (Green – Yellow Group 1C) ดอกย่อยวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดอยู่เหนือรังไข่สีเหลืองอมเขียว (Green – Yellow Group 1C) ใจกลางดอกสีขาว (White Group NN155D) เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง (เทียบสีด้วย RHS colour chart (2007))
ผล/เมล็ด	เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ ทรงรีแบน
ลักษณะอื่น ๆ	- อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอกร้อยละ 50 ประมาณ 50 – 60 วัน - จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 45 – 60 ดอก - ต้นเป็นพุ่มขนาดกลางเหมาะสำหรับเป็นไม้ประดับแปลงและไม้ตัดดอกได้ดี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบานชื่นพันธุ์สีกิ

ก ต้นและทรงพุ่ม ข ดอก

บานชื่นพันธุ์สีกิ

บานขึ้นพันธุ์ออเรนจ์ ดีไลท์
(*Zinnia elegans* 'Orange Delight')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บานขึ้นพันธุ์ ออเรนจ์ ดีไลท์ (Orange Delight) เป็นบานขึ้นในกลุ่มดอกสีส้มแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 8 ชั้น พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์บานขึ้นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 – 2546 นำมาปลูกเพื่อทำการปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมตัวเองในต้นเดียวกันได้ เมล็ดแล้วจึงนำมาเพาะปลูกต่อไป ทำเช่นนี้ 7ชั่วรุ่น จากการคัดเลือก ชั่วรุ่นที่ 1 (F_1) จำนวน 205 สายพันธุ์ รุ่นที่ 2 คัดได้ 190 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 3 (F_3) จำนวน 178 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 4 (F_4) จำนวน 170 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 5 (F_5) จำนวน 162 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 6 (F_6) จำนวน 153 สายพันธุ์ ชั่วรุ่นที่ 7 (F_7) ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 - 2549 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีและทนทานต่อโรคเพื่อใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถางเป็นต้น ทั้งหมดจำนวน 98 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2550 – 2555 ได้จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น ทั้งหมด จำนวน 74 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2556 – 2560 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกพร้อมกันเต็มต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป จำนวน 65 สายพันธุ์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2561 ได้ต้นพันธุ์ที่มีดอกสีส้มแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 8 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง และมีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน โดยทำการปลูกและขยายพันธุ์ไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2532	รวบรวมพันธุ์บ้านขึ้นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ นานได้จำนวน 219 สายพันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนายายพันธุ์ ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บ้าน แหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่
2540 - 2546	↓ F ₁ - - - F ₇ ผสมตัวเองในต้นเดียวกัน ↓ ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์	
2547 - 2549	คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน ได้จำนวน 98 สายพันธุ์	
2550 - 2555	จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ได้จำนวน 74 สายพันธุ์	
2556 - 2560	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 - 8 แขนง การออกดอกเต็มต้น จำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป ได้ จำนวน 65 สายพันธุ์	
2561	คัดเลือกลักษณะดอกสีแดงอมส้มแบบดอกกังซ็อน มี จำนวนชั้นของกลีบดอก 8 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทน ในแปลง	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย บ้านขึ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* 'Orange Delight' วงศ์ Asteraceae
ไม้ล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ

ลำต้น	ลำต้นกิ่งตั้งตรงสูง 60 – 75 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 55 – 70 เซนติเมตร ข้อปล้องจำนวน 5 – 6 ข้อปล้อง สีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง กิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง จำนวน 6 – 8 กิ่ง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปใบหอก กว้าง 4.4 – 5.3 เซนติเมตร ยาว 8.3 -9.8 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ สีเขียวอ่อน ผิวใบมีขนหยาบ ก้านใบสั้น
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอดหรือปลายกิ่ง ก้านช่อดอกยาว 20 – 25 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8 – 9 เซนติเมตร ดอกย่อยมี 2 ชนิด คือ ดอกย่อยวงนอกและดอกย่อยวงใน ดอกย่อยวงนอกอยู่รอบนอกของดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้น 8 ชั้น กลีบดอกกว้างเฉลี่ย 0.86 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 3.14 เซนติเมตร สีแดงอมส้ม (Orange – Red Group 30D) ดอกย่อยวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศ หลอดอยู่เหนือรังไข่ สีแดงอมส้ม (Orange – Red Group 30D) ใจกลางดอกสีม่วงแดง (Red – Purple Group 67C) เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง (เทียบสีด้วย RHS colour chart (2007))
ผล/เมล็ด	เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ ทรงรีแบน
ลักษณะอื่น ๆ	1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอกร้อยละ 50 ประมาณ 50 – 60 วัน 2. จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 40 – 50 ดอก 3. ก้านดอกยาวตรงแข็ง สามารถใช้เป็นไม้ประดับแปลงได้ดี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบานชื่นพันธุ์ ออเรนจ์ ดีไลท์

ก ต้นและทรงพุ่ม ข ดอก

บานชื่นพันธุ์ ออเรนจ์ ดีไลท์

บานชื่นพันธุ์เรด ดีไลท์
(*Zinnia elegans* 'Red Delight')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บานชื่นพันธุ์ เรด ดีไลท์ (Red Delight) เป็นบานชื่นในกลุ่มดอกสีแดงแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 – 2546 นำมาปลูกเพื่อปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมตัวเองในต้นเดียวกันได้เมล็ดแล้ว จึงนำมาเพาะปลูกต่อไป ทำเช่นนี้ 7 รุ่น จากการคัดเลือก รุ่นที่ 1 จำนวน 205 สายพันธุ์ รุ่นที่ 2 คัดได้ 190 สายพันธุ์ รุ่นที่ 3 จำนวน 178 สายพันธุ์ รุ่นที่ 4 จำนวน 170 สายพันธุ์ รุ่นที่ 5 จำนวน 162 สายพันธุ์ รุ่นที่ 6 จำนวน 153 สายพันธุ์ รุ่นที่ 7 ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 - 2549 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีและทนทานต่อโรคเพื่อใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถางเป็นต้น ทั้งหมดจำนวน 98 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2550 – 2555 ได้จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น จำนวน 74 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2556 – 2560 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกพร้อมกันเต็มต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป จำนวน 65 สายพันธุ์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2561 ได้ต้นพันธุ์ที่มีดอกสีแดงแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง และมีอายุการปักแจกัน โดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน โดยทำการปลูกและขยายพันธุ์ไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2532	รวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ น่านได้จำนวน 219 สายพันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนายายพันธุ์ ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บ้าน แหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่
2540 - 2546	↓ F ₁ - - - F ₇ ผสมตัวเองในต้นเดียวกัน ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์	
2547 - 2549	↓ คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ ประโยชน์ในแต่ละด้าน ได้จำนวน 98 สายพันธุ์	
2550 - 2555	↓ จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ได้จำนวน 74 สายพันธุ์	
2556 - 2560	↓ ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาด ไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออก ดอกเต็มต้น จำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป ได้ จำนวน 65 สายพันธุ์	
2561	↓ คัดเลือกลักษณะดอกสีแดงแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้น ของกลีบดอก 7 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย บานชื่น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* ‘Red Delight’ วงศ์ Asteraceae
ไม้ล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ

ลำต้น	ลำต้นกิ่งตั้งตรงสูง 75 – 90 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 45 – 60 เซนติเมตร ข้อปล้องจำนวน 5 – 6 ข้อปล้อง สีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง กิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณข้อใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง จำนวน 6 – 8 กิ่ง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปใบหอก กว้าง 4.1 – 5.4 เซนติเมตร ยาว 7.2 – 9.0 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ สีเขียวอ่อน ผิวใบมีขนหยาบ ก้านใบสั้น
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอดหรือปลายกิ่ง ก้านช่อดอกยาว 20 – 25 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8 – 9.5 เซนติเมตร ดอกย่อยมี 2 ชนิด คือ ดอกย่อยวงนอกและดอกย่อยวงใน ดอกย่อยวงนอกอยู่รอบนอกของดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้น 7 ชั้น กลีบดอกกว้างเฉลี่ย 0.91 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.60 เซนติเมตร สีแดง (Red Group 46B) ดอกย่อยวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดอยู่เหนือรังไข่ สีแดง (Red Group 46B) ใจกลางดอกสีม่วง (Purple Group N79B) เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง (เทียบสีด้วย RHS colour chart (2007))
ผล/เมล็ด	เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ ทรงรีแบน
ลักษณะอื่น ๆ	1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอกร้อยละ 50 ประมาณ 50 – 60 วัน 2. จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 40 – 50 ดอก 3. ดอกมีขนาดใหญ่และก้านดอกยาวตรงแข็ง สามารถใช้เป็นไม้ตัดดอกได้ดี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบานชื่นพันธุ์เรด ดีไลท์
 ก ต้นและทรงพุ่ม ข ดอก

บานชื่นพันธุ์เรด ดีไลท์

บานชื่นพันธุ์พาสเทล พิงค์
(*Zinnia elegans* 'Pastel Pink')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บานชื่นพันธุ์ พาสเทล พิงค์ (Pastel Pink) เป็นบานชื่นในกลุ่มดอกสีชมพูแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 9 ชั้น พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 – 2546 นำมาปลูกเพื่อปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมตัวเองในต้นเดียวกันได้เมล็ดแล้ว จึงนำมาเพาะปลูกต่อไป ทำเช่นนี้ 7 รุ่น จากการคัดเลือก รุ่นที่ 1 จำนวน 205 สายพันธุ์ รุ่นที่ 2 คัดได้ 190 สายพันธุ์ รุ่นที่ 3 จำนวน 178 สายพันธุ์ รุ่นที่ 4 จำนวน 170 สายพันธุ์ รุ่นที่ 5 จำนวน 162 สายพันธุ์ รุ่นที่ 6 จำนวน 153 สายพันธุ์ รุ่นที่ 7 ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 - 2549 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีและทนทานต่อโรคเพื่อใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถางเป็นต้น ทั้งหมดจำนวน 98 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2550 – 2555 ได้จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น จำนวน 74 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2556 – 2560 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกพร้อมกันเต็มต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป จำนวน 65 สายพันธุ์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2561 ได้ต้นพันธุ์ที่มีดอกสีชมพูแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 9 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง และมีอายุการปักแจกัน โดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน โดยทำการปลูกและขยายพันธุ์ไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2532	รวบรวมพันธุ์บ้านขึ้นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ นานได้จำนวน 219 สายพันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนายายพันธุ์ ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บ้าน แหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่
2540 - 2546	↓ F ₁ ผสมตัวเองในต้นเดียวกัน ↓ F ₇ ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์	
2547 - 2549	↓ คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน ได้จำนวน 98 สายพันธุ์	
2550 - 2555	↓ จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ได้จำนวน 74 สายพันธุ์	
2556 - 2560	↓ ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกเต็มต้น จำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป ได้ จำนวน 65 สายพันธุ์	
2561	↓ คัดเลือกลักษณะดอกสีชมพูแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 9 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง โดยทำการปลูกและขยายพันธุ์ไว้ในแปลงปลูก	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย บ้านขึ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* 'Pastel Pink' วงศ์ Asteraceae
ไม้ล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ

ลำต้น	ลำต้นกิ่งตั้งตรงสูง 70 – 85 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 55 – 70 เซนติเมตร ข้อปล้องจำนวน 6 – 7 ข้อปล้อง สีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง กิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณซอกใบตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง จำนวน 6 – 8 กิ่ง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปใบหอก กว้าง 4.8 - 5.2 เซนติเมตร ยาว 8.2 – 10.5 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ สีเขียวอ่อน ผิวใบมีขนหยาบ ก้านใบสั้น
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอดหรือปลายกิ่ง ก้านช่อดอกยาว 20 – 25 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 8 – 9 เซนติเมตร ดอกย่อยมี 2 ชนิด คือ ดอกย่อยวงนอกและดอกย่อยวงใน ดอกย่อยวงนอกอยู่รอบนอกของดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศ มีจำนวนชั้น 9 ชั้น กลีบดอกกว้างเฉลี่ย 0.89 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.75 เซนติเมตร สีชมพู (Red Group 50D) ดอกย่อยวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดอยู่เหนือรังไข่ สีชมพู (Red Group 50D) ใจกลางดอกสีม่วงอ่อน (Red – Purple Group 60D) เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง (เทียบสีด้วย RHS colour chart (2007))
ผล/เมล็ด	เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ ทรงรีแบน
ลักษณะอื่น ๆ	- อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอกร้อยละ 50 ประมาณ 50 – 60 วัน - จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 30 – 50 ดอก - ดอกมีขนาดใหญ่ ก้านดอกยาวแข็งแรงเหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอกได้ดี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบานชื่นพันธุ์ พาสเทล พิงค์

ก ต้นและทรงพุ่ม ข ดอก

บานชื่นพันธุ์ พาสเทล พิงค์

บานชื่นพันธุ์เมจิก ชาร์ม
(*Zinnia elegans* 'Magic Charm')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บานชื่นพันธุ์ เมจิก ชาร์ม (Magic Charm) เป็นบานชื่นในกลุ่มดอกสีส้มแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ทั้งหมด จำนวน 219 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2540 – 2546 นำมาปลูกเพื่อปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมตัวเองในต้นเดียวกันได้เมล็ดแล้ว จึงนำมาเพาะปลูกต่อไป ทำเช่นนี้ 7 รุ่น จากการคัดเลือก รุ่นที่ 1 จำนวน 205 สายพันธุ์ รุ่นที่ 2 คัดได้ 190 สายพันธุ์ รุ่นที่ 3 จำนวน 178 สายพันธุ์ รุ่นที่ 4 จำนวน 170 สายพันธุ์ รุ่นที่ 5 จำนวน 162 สายพันธุ์ รุ่นที่ 6 จำนวน 153 สายพันธุ์ รุ่นที่ 7 ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์ และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 - 2549 ได้คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีและทนทานต่อโรคเพื่อใช้ประโยชน์ในแต่ละด้าน เช่น ไม้ประดับสนาม ไม้ตัดดอก และไม้กระถางเป็นต้น ทั้งหมดจำนวน 98 สายพันธุ์ ปี พ.ศ. 2550 – 2555 ได้จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มสีได้ทั้งหมด 5 กลุ่มสี ได้แก่กลุ่มสีเหลือง ส้ม ชมพู บานเย็น และแดง แบ่งตามจำนวนชั้นของกลีบดอกได้ทั้งหมด 6 แบบ ได้แก่ กลุ่มดอกที่มีจำนวนชั้น 1 2 3 7 8 และ 9 ชั้น จำนวน 74 สายพันธุ์ ในปี พ.ศ. 2556 – 2560 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาดไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 – 8 แขนง การออกดอกพร้อมกันเต็มต้น ลักษณะดอก และสีของกลีบดอก มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป จำนวน 65 สายพันธุ์ จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2561 ได้ต้นพันธุ์ที่มีดอกสีส้มแบบดอกกึ่งซ้อน มีจำนวนชั้นของกลีบดอก 7 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง และมีอายุการปักแจกันโดยใช้น้ำเปล่าประมาณ 7 วัน โดยทำการปลูกและขยายพันธุ์ไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์	สถานที่
2532	รวบรวมพันธุ์บานชื่นจากพื้นที่ปลูกหลายจังหวัดในภาคเหนือ เช่น เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยาแพร่ นานได้จำนวน 219 สายพันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนายายพันธุ์ ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อัน เนื่องมาจากพระราชดำริ ต.บ้าน แหวน อ.หางดง จ.เชียงใหม่
2540 - 2546	↓ F ₁ - - - ผสมตัวเองในต้นเดียวกัน ↓ F ₇ ↓ ปลูกคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีความแข็งแรงและทนทานต่อโรคทั้งหมดจำนวน 147 สายพันธุ์	
2547 - 2549	คัดเลือกสายพันธุ์ที่มีคุณลักษณะที่ดีให้เหมาะสมกับการใช้ ประโยชน์ในแต่ละด้าน ได้จำนวน 98 สายพันธุ์	
2550 - 2555	จำแนกสายพันธุ์ที่คัดเลือกตามกลุ่มสีและชั้นของกลีบดอก ได้จำนวน 74 สายพันธุ์	
2556 - 2560	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ และคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดทรงต้นและทรงพุ่มมีขนาด ไม่เกิน 1 เมตร มีจำนวนแขนงข้าง 6 - 8 แขนง การออก ดอกเต็มต้น จำนวนชั้นของกลีบดอก 5 ชั้น ขึ้นไป ได้ จำนวน 65 สายพันธุ์	
2561	คัดเลือกลักษณะดอกสีส้มแบบดอกกังซ็อน มีจำนวนชั้น ของกลีบดอก 7 ชั้น กลีบค่อนข้างหนา บานทนในแปลง	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย บานชื่น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Zinnia elegans* 'Magic Charm' วงศ์ Asteraceae
ไม้ล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ

ลำต้น	ลำต้นกิ่งตั้งตรงสูง 70 – 80 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 50 – 60 เซนติเมตร ข้อปล้องจำนวน 5 – 6 ข้อปล้อง สีเขียว มีขนอ่อนสีขาวปกคลุมอยู่โดยรอบ ลำต้นกลวง กิ่งแขนงเกิดขึ้นบริเวณข้อปล้องตรงรอยต่อระหว่างข้อปล้อง จำนวน 6 – 8 กิ่ง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปใบหอก กว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาว 7.8 – 9.8 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ สีเขียวอ่อน ผิวใบมีขนหยาบ ก้านใบสั้น
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอดหรือปลายกิ่ง ก้านช่อดอกยาว 20 – 25 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 7.5 – 8.5 เซนติเมตร ดอกย่อยมี 2 ชนิด คือ ดอกย่อยวงนอกและดอกย่อยวงใน ดอกย่อยวงนอกอยู่รอบนอกของดอก เป็นดอกสมบูรณ์เพศ และไม่สมบูรณ์เพศมีจำนวนชั้น 7 ชั้น กลีบดอกกว้างเฉลี่ย 0.86 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 2.93 เซนติเมตร สีส้ม (Orange Group 24B) ดอกย่อยวงในอยู่ตรงกลางดอก ส่วนใหญ่เป็นดอกสมบูรณ์เพศ กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอดอยู่เหนือรังไข่ สีแดงอมส้ม (Orange – Red Group 32C) ใจกลางดอกสีม่วงแดง (Red – Purple Group 57A) เกสรเพศผู้สีเหลือง เกสรเพศเมียสีเหลือง (เทียบสีด้วย RHS colour chart (2007))
ผล/เมล็ด	เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ ทรงรีแบน
ลักษณะอื่น ๆ	1. อายุตั้งแต่เพาะเมล็ดถึงระยะออกดอกร้อยละ 50 ประมาณ 50 – 60 วัน 2. จำนวนดอกต่อต้นประมาณ 35 – 45 ดอก 3. เหมาะสำหรับใช้เป็นไม้ประดับแปลงหรือไม้ตัดดอกได้ดี

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบานชื่นพันธุ์เมจิก ชาร์ม

ก ต้นและทรงพุ่ม ข ดอก

บานชื่นพันธุ์เมจิก ชาร์ม

ว่านสีทศลูกผสมพันธุ์เกรซ
(*Hippeastrum* ‘Grace’)

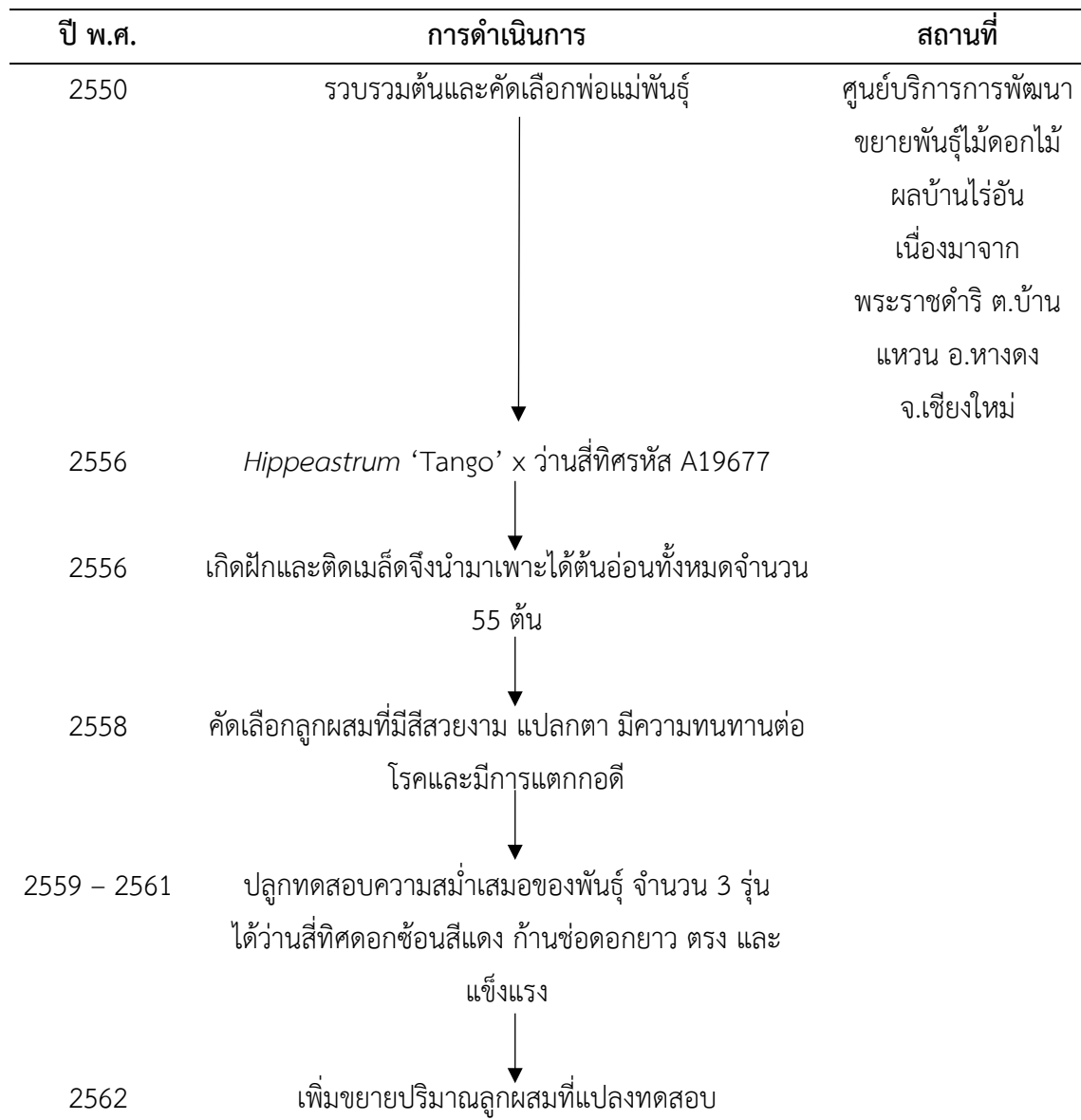
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ว่านสีทศลูกผสมพันธุ์เกรซ (Grace) เป็นลูกผสมว่านสีทศดอกซ้อนสีแดง เกิดจากการผสมระหว่างว่านสีทศ *Hippeastrum* ‘Tango’ ซึ่งเป็นว่านสีทศดอกขนาดกลางมีกลีบรวม 6 กลีบ สีน้ำตาลแดง พันสีเขียวอ่อน กลีบล่าง 3 กลีบ มีแถบสีเขียวอ่อนชัดเจน ลักษณะกลีบเรียวยาวปลายกลีบบิดเล็กน้อย พันธุ์แม่กับว่านสีทศ รหัส A19677 ซึ่งเป็นว่านสีทศดอกซ้อนสีแดงขาว กลีบรวมรูปไข่ ปลายแหลม จำนวน 15 – 17 กลีบ พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งได้เริ่มคัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 และผสมพันธุ์ในปี พ.ศ. 2556 เมื่อเกิดฝักและติดเมล็ด จึงนำมาเพาะได้ต้นอ่อนทั้งหมดจำนวน 55 ต้น ปลูกเลี้ยงจนกระทั่งเริ่มแทงช่อดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2558 นำมาปลูกทดสอบและคัดเลือกลูกผสมที่มีสีสวยงาม แปลกตา มีความทนทานต่อโรคและมีการแตกกอดี จากนั้นในปี พ.ศ. 2559 – 2561 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอ จำนวน 3 รุ่น ได้ว่านสีทศดอกกึ่งซ้อนสีแดง ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง เหมาะสำหรับใช้ปักแจกัน มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน ในปี พ.ศ. 2562 ทำการเพิ่มขยายปริมาณลูกผสมดังกล่าวไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ว่านสีทศลูกผสม ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Hippeastrum</i> 'Grace' วงศ์ Amaryllidaceae ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย เจริญมาจากส่วนฐานหัว มีลักษณะกลมเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย ยาว 1–3 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน ปลายรากแตกแขนง
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินแบบหัวหอม เส้นรอบวง 30-35 เซนติเมตร ประกอบด้วยกาบใบ สีขาวเชื่อมติดกันเป็นวง และเรียงซ้อนกันเป็นชั้น ทำหน้าที่สะสมอาหาร กาบใบชั้นนอกสุดมีลักษณะแห้งเป็น

แผ่นบางทำหน้าที่ป้องกันการคายน้ำ ส่วนฐานหัวประกอบด้วยข้อสั้น ๆ อัดแน่นอยู่บริเวณส่วนล่างของหัว

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปแถบ มีจำนวน 5 – 7 ใบ กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 50 - 60 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบอวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแบบช่อแบบซี่ร่ม ช่อดอกยาว 60 - 65 เซนติเมตร ก้านช่อดอกตั้งตรงยาว 40 - 45 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 1.5 เซนติเมตร อวบน้ำ สีเขียว ภายในกลวง จำนวนดอกต่อช่อ 4 ดอก ดอกมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 13 - 14 เซนติเมตร กลีบรวมจำนวน 6 กลีบ โคนกลีบเชื่อมกันเป็นหลอด กลีบรวมชั้นนอกและกลีบรวมชั้นใน จำนวน 6 กลีบ รูปไข่ ปลายกลีบบิดเป็นริ้วเล็กน้อย สีพื้นสีแดง (Red Group 45B) มีลายเป็นลายร่างแห กลางกลีบถึงโคนกลีบสีเหลืองอมเขียว (Yellow – Green Group 150B) เกสรเพศผู้เป็นหมันคล้ายกลีบดอกอยู่ชั้นในมีขนาดเล็กกว่ากลีบรวมปกติ (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))

ฝัก/เมล็ด ผลแบบ capsule มี 3 พู สีเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 – 3 เซนติเมตร เมล็ดมีขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำ

ลักษณะอื่นๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 30 - 45 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 12 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านสีทศลูกผสมพันธุ์เกรซ
ก ลำต้นใต้ดินและใบ ข ดอกและช่อดอก

ว่านสีทศลูกผสมพันธุ์เกรซ

ว่านสี่ทิศลูกผสมพันธุ์วินัส
(*Hippeastrum* ‘Venus’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ว่านสี่ทิศลูกผสมพันธุ์วินัส (Venus) เป็นลูกผสมว่านสี่ทิศดอกซ้อนสีส้มแดงลายขาว เกิดจากการผสมระหว่าง ว่านสี่ทิศ *Hippeastrum* ‘Limona’ พันธุ์แม่ ซึ่งเป็นว่านสี่ทิศดอกขนาดใหญ่ กลีบรวมรูปไข่ จำนวน 6 กลีบ พื้นสีเขียวย่อมน ลายตาข่ายสีน้ำตาลแดง กับว่านสี่ทิศ รหัส A36755 พ่อพันธุ์ ซึ่งเป็นว่านสี่ทิศดอกกิ่งซ้อนสีแดง ดอกขนาดกลาง กลีบดอกรูปรีปลายกลีบห่อ กลีบรวม จำนวน 11-13 กลีบ พัฒนาพันธุ์โดย ศูนย์บริการการพัฒนaxyพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งได้รวบรวมต้นพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 คัดเลือกและผสมในปี พ.ศ. 2557 - 2558 เมื่อเกิดฝักและติดเมล็ดจึงนำมาเพาะได้ต้นอ่อนทั้งหมดจำนวน 95 ต้น ปลูกเลี้ยงจนกระทั่งเริ่มแทงช่อดอกครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2560 นำมาปลูกทดสอบและคัดเลือกลูกผสมที่มีกลีบดอกซ้อน สีเส้นสวยงาม และมีการแตกกอดี จากนั้นในปี พ.ศ. 2561 – 2563 ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอ จำนวน 3 รุ่น ได้ว่านสี่ทิศดอกซ้อนสีส้มแดง แถบสีขาวตามยาวของกลีบ ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง เหมาะสำหรับใช้ปักแจกัน มีอายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน ในปี 2564 ทำการเพิ่มขยายปริมาณลูกผสมดังกล่าวไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนaxyพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ว่านสีทศลูกผสม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Hippeastrum* 'Venus' วงศ์ Amaryllidaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย เจริญมาจากส่วนฐานหัว มีลักษณะกลมเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย
ยาว 1–3 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน ปลายรากแตกแขนง

ลำต้น ลำต้นใต้ดินแบบหัวหอม เส้นรอบวง 30-35 เซนติเมตร ประกอบด้วยกาบใบ สีขาวเชื่อมติดกัน
เป็นวง และเรียงซ้อนกันเป็นชั้น ทำหน้าที่สะสมอาหาร กาบใบชั้นนอกสุดมีลักษณะแห้งเป็น

แผ่นบางทำหน้าที่ป้องกันการคายน้ำ ส่วนฐานหัวประกอบด้วยข้อสั้น ๆ อัดแน่นอยู่บริเวณส่วนล่างของหัว

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปแถบ มีจำนวน 6 – 8 ใบ กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 50 - 60 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบอวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแบบช่อแบบซี่ร่ม ช่อดอกยาว 65 - 70 เซนติเมตร ก้านช่อดอกตั้งตรงยาว 50 - 55 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 2.1 เซนติเมตร อวบน้ำ สีเขียว ภายในกลวง จำนวนดอกต่อช่อ 4 ดอก ดอกมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอกประมาณ 12 - 13 เซนติเมตร กลีบรวมรูปไข่ จำนวน 14-15 กลีบ จำนวนช่อดอกประมาณ 2 ช่อต่อหัว กลีบดอกซ้อนหนา โคนกลีบเชื่อมกันเป็นหลอด กลีบรวมสีส้มแดง (Orange - Red Group 33A) แถบสีขาวตามยาวของกลีบ (White Group 155D) (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))

ฝัก/เมล็ด ผลแบบ capsule มี 3 พู สีเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 – 3 เซนติเมตร เมล็ดมีขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำ

ลักษณะอื่นๆ 1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 30 - 45 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านสี่ทิศลูกผสมพันธุ์วินัส
ก ลำต้นใต้ดินและใบ ข ดอกและช่อดอก

ว่านสี่ทิศลูกผสมพันธุ์วินัส

ว่านสีทิสลูกผสมพันธุ์ฉันทนา
(*Hippeastrum* 'Chantana')

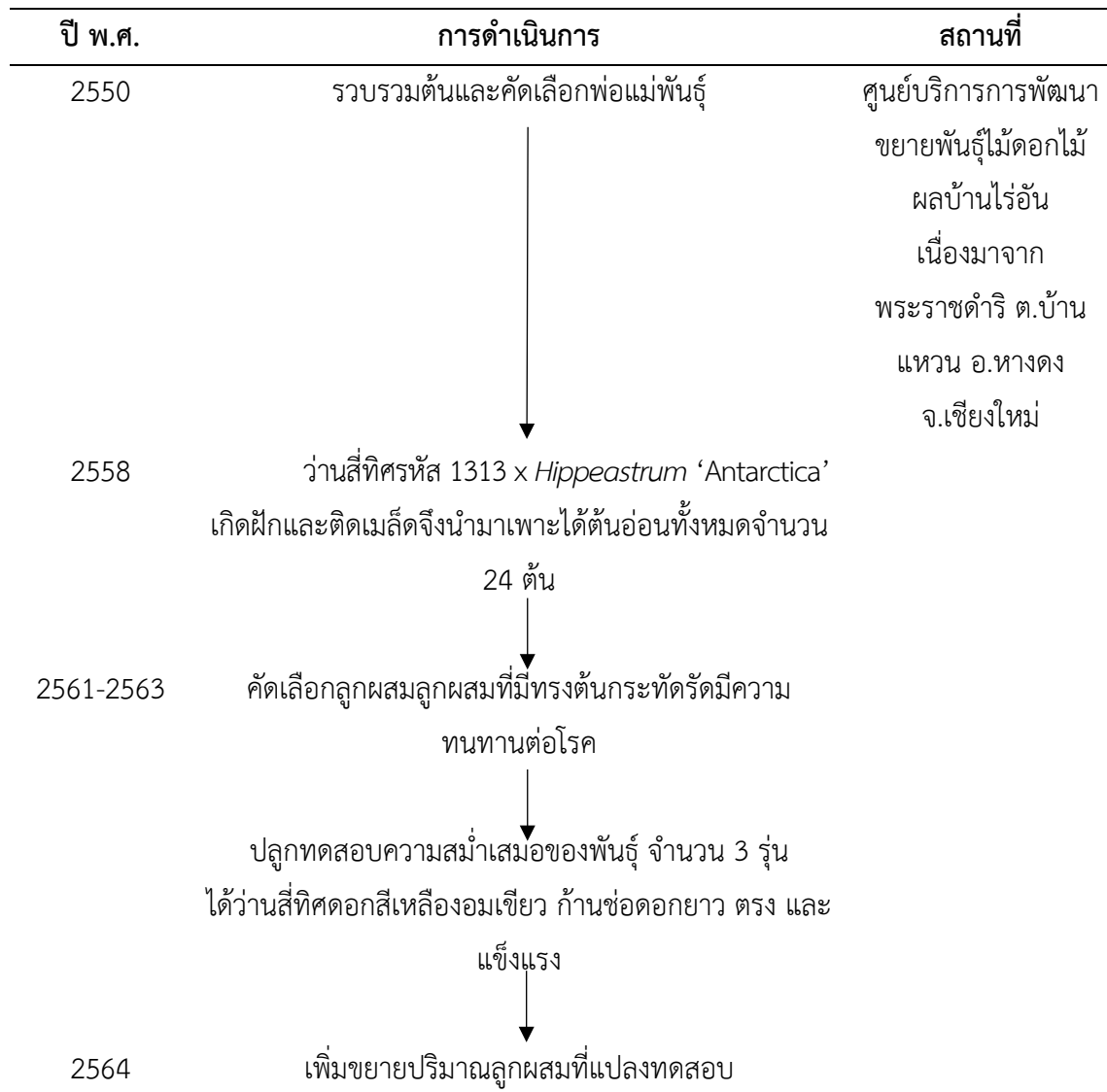
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ว่านสีทิสลูกผสมพันธุ์ ฉันทนา (Chantana) เป็นลูกผสมว่านสีทิสสีขาวอ่อนเกิดจากการผสมระหว่างว่านสีทิส รหัส 1313 พันธุ์แม่ ซึ่งเป็นดอกสีขาวอมเขียว มีขนาดกลาง กลีบรวมรูปไข่ จำนวน 6 กลีบ กับว่านสีทิส *Hippeastrum* 'Antarctica' พันธุ์พ่อ ซึ่งเป็นว่านสีทิสสีขาวดอกขนาดกลาง กลีบรวมรูปไข่กว้าง จำนวน 6 กลีบ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้คัดเลือกต้นพ่อแม่พันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 และผสมในปี พ.ศ. 2558 เมื่อเกิดฝักและติดเมล็ด จึงนำมาเพาะได้ต้นอ่อนทั้งหมดจำนวน 24 ต้น ปลูกเลี้ยงจนกระทั่งเริ่มแทงช่อดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2561 ปลูกทดสอบลูกผสมขนาดกลาง ซึ่งมีทรงต้นกระทัดรัดมีความทนทานต่อโรค ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอ จำนวน 3 รุ่น ปี พ.ศ. 2562 – 2563 ได้ว่านสีทิสดอกสีเหลืองอมเขียว ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง อายุการปักแจกันได้นาน 7 วัน และในปี พ.ศ. 2564 เพิ่มขยายปริมาณลูกผสมดังกล่าวไว้ ณ ศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ว่านสีทศลูกผสม ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Hippeastrum</i> 'Chantana' วงศ์ Amaryllidaceae ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย เจริญมาจากส่วนฐานหัว มีลักษณะกลมเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย ยาว 1-3 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน ปลายรากแตกแขนง
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินเป็นแบบหัวหอม เส้นรอบวง 30-35 เซนติเมตร ประกอบด้วยกาบใบ สีขาวเชื่อมติดกันเป็นวง และเรียงซ้อนกันเป็นชั้น ทำหน้าที่สะสมอาหาร กาบใบชั้นนอกสุดมีลักษณะ

แห้งเป็นแผ่นบางทำหน้าที่ป้องกันการคายน้ำ ส่วนฐานหัวประกอบด้วยข้อสั้น ๆ อัดแน่นอยู่บริเวณส่วนล่างของหัว

ใบ ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปแถบ มีจำนวน 6 – 8 ใบ กว้าง 3 - 4 เซนติเมตร ยาว 50 - 60 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบอวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง

ดอก/ช่อดอก ดอกเป็นช่อแบบซี่ร่ม ช่อดอกยาว 60 - 65 เซนติเมตร ก้านช่อดอกตั้งตรง ยาว 40 - 45 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 2 เซนติเมตร อวบน้ำ สีเขียว ภายในกลวงจำนวนดอกต่อช่อ 4 ดอก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางดอกเฉลี่ย 11 เซนติเมตร โคนกลีบเชื่อมกันเป็นหลอด กลีบรวมจำนวน 6 กลีบ กลีบรวมชั้นนอกและกลีบรวมชั้นใน รูปไข่ สีเหลืองอมเขียว (Yellow - Green Group 145B) เกสรเพศผู้ 6 อัน อับเรณูสีเหลือง ก้านชูอับเรณูสีขาว (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))

ฝัก/เมล็ด ผลแบบ capsule มี 3 พู สีเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 – 3 เซนติเมตร เมล็ดมีขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำ

ลักษณะอื่นๆ 1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 30 - 45 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านสีทศลูกผสมพันธุ์ฉันทนา

ก ลำต้นใต้ดินและใบ ข ดอกและช่อดอก

ว่านสีทศลูกผสมพันธุ์ฉันทนา

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แองเจิล
(*Curcuma alismatifolia* 'CMU Angel')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แองเจิล (CMU Angel) เป็นปทุมมาลูกผสมสีม่วงแดง เกิดจากการผสมระหว่างปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกดอกสีม่วง รหัส PT 40/3 พันธุ์แม่ กับปทุมมา (*C. alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกดอกสีม่วงแดง รหัส PT 40/5 พ่อพันธุ์ พัฒนาพันธุ์โดย ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์ปทุมมา และกระเจียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสนสวยงาม และทนทานต่อโรค ในปี พ.ศ. 2541 ได้ผสมปทุมมาดอกสีม่วงกับปทุมมาดอกสีม่วงแดง เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเลี้ยงในห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2542 ได้ต้นอ่อนจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 7 ต้น ในปี พ.ศ. 2543 ออกดอกและคัดเลือกลูกผสมที่มี สีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระทัดรัด จากนั้นปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2546 จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอดงดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ปทุมมา ที่มีช่อดอกสีม่วงแดง มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 7 - 9 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2528	รวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนา ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผล บ้านไร่อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลบ้าน แหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2541	ปทุมมารหัส PT 40/3 x ปทุมมารหัส PT 40/5	
2542	นำเมล็ดมาเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้ต้นอ่อน จำนวน 7 ต้น	
2543	คัดเลือกลูกผสมที่มีสีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กะทัดรัด สำหรับเป็นไม้กระถาง	
2544-2546	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของพันธุ์ จำนวน 3 รุ่น ได้ต้นที่มีช่อดอกสีม่วงแดง	
2547	เพิ่มขยายปริมาณในแปลงปลูก	

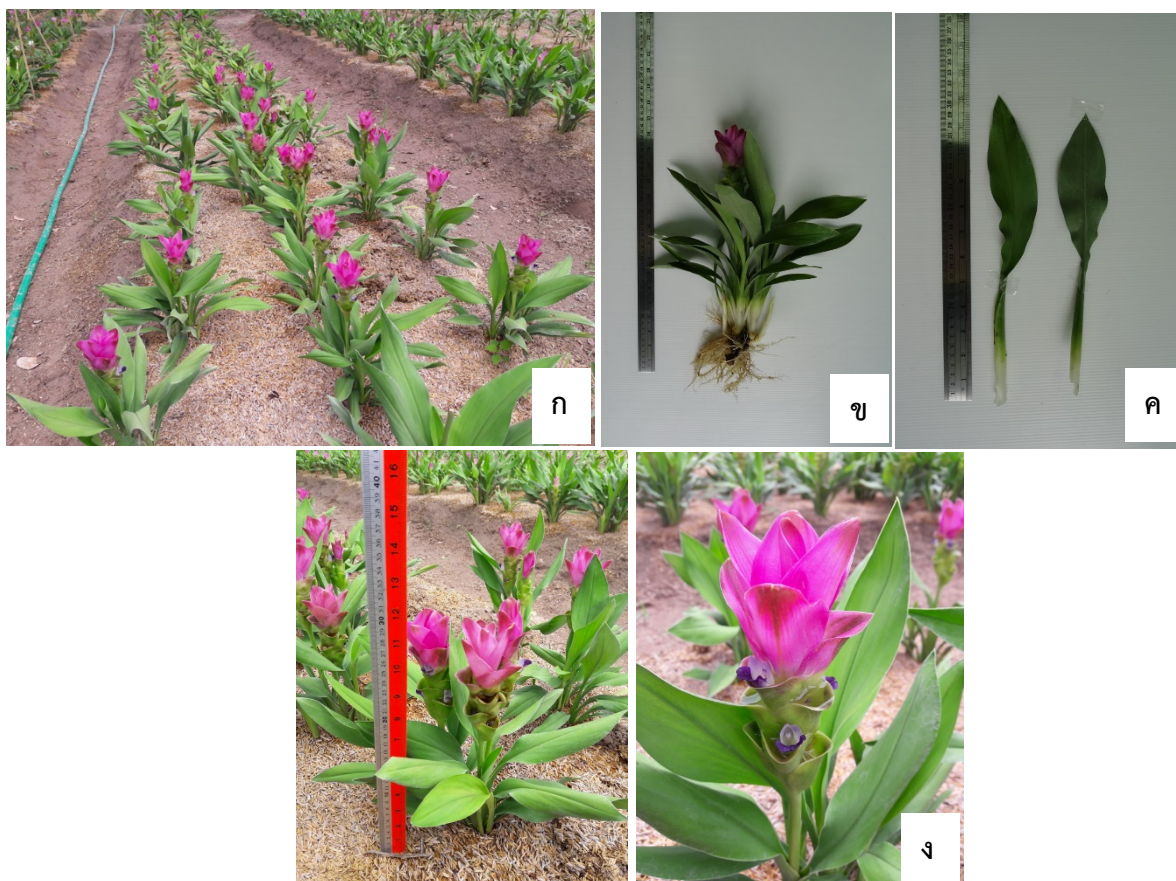
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* 'CMU Angel'
วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร สีนํ้าตาลอ่อน เนื้อในสีขาว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูง

ใบ	วัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 20 - 25 เซนติเมตร (รวมกาบใบ) ความกว้างทรงพุ่ม 25 - 30 เซนติเมตร เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ใบเดี่ยว รูปรี มีจำนวน 5 - 7 ใบ กว้าง 5 - 7 เซนติเมตร ยาว 15 - 17 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ใต้ใบไม่มีขน
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 25 - 35 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 8 - 11 เซนติเมตร ยาว 15 - 17 เซนติเมตร ใบประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 8 - 10 กลีบ รูปรี ปลายแหลม สีม่วงแดง (Red-Purple Group N74B) ปลายกลีบฉาบน้ำตาลแดง (Red- Purple Group 71A) ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 7 - 9 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีเขียวอมเหลือง (Yellow - Green Group 146B) ก้านดอกตรงและยาว 15 - 20 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 0.6 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ กว้างเฉลี่ย 1.3 ยาวเฉลี่ย 3.5 เซนติเมตร สีม่วง (Violet Group 86A) โคนกลีบดอก และกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))
ฝัก/เมล็ด	ฝักมีสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 65 - 75 วัน 2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 6-7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ ซีเอ็มยู แองเจิล
ก ต้น ข ราก ลำต้นใต้ดิน และต้น ค ใบ ง ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แองเจิล

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แฮปปี้
(*Curcuma alismatifolia* ‘CMU Happy’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แฮปปี้ (CMU Happy) เป็นปทุมมาลูกผสมสีชมพู เกิดจากการผสมระหว่างปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกสีม่วง รหัส PT 39/1 พันธุ์แม่ กับ ปทุมมา (*C. alismatifolia* Gagnep.) สีชมพู รหัส PT 40/4 พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รวบรวมพันธุ์ปทุมมาและกระเจียวตั้งแต่ปี 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสนสวยงาม และทนทานต่อโรค ทำการผสมในปี 2541 โดยได้ผสมปทุมมาดอกสีม่วงกับปทุมมาดอกสีม่วงแดง เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเลี้ยงในห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2542 ได้ต้นอ่อนจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 3 ต้น ในปี พ.ศ. 2543 ออกดอกและคัดเลือกลูกผสมที่มี สีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระทัดรัด จากนั้นปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2546 จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ปทุมมา ที่มีช่อดอกสีม่วงแดง มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน 1/2 ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 5 – 7 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2528	รวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนา ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผล บ้านไร่อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลบ้าน แหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2541	ปทุมมารหัส PT 39/1 x ปทุมมารหัส PT 40/4	
2542	นำเมล็ดมาเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้ต้นอ่อน จำนวน 3 ต้น	
2543	คัดเลือกลูกผสมที่มีสีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กะทัดรัด สำหรับเป็นไม้กระถาง	
2544-2546	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของพันธุ์ จำนวน 3 รุ่น ได้ต้นที่มีช่อดอกสีม่วงแดง	
2547	เพิ่มขยายปริมาณในแปลงปลูก	

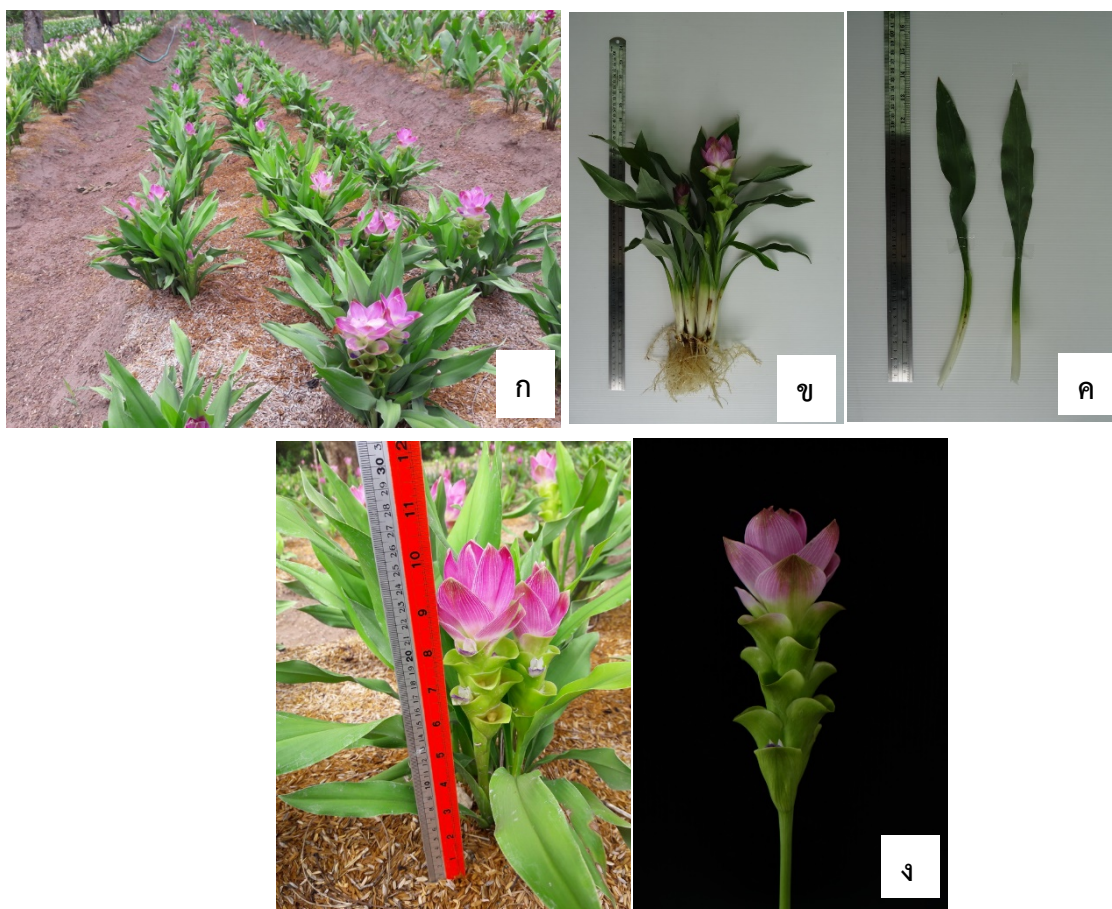
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* 'CMU Happy'
วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร สีนํ้าตาลอ่อน เนื้อในสีขาว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูง

ใบ	วัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 25 - 30 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 20 - 30 เซนติเมตร เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ใบเดี่ยว รูปรีแคบ มีจำนวน 4 - 5 ใบ กว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาว 20 - 25 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ได้ใบไม่มีขน
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 25 - 30 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 7 - 10 เซนติเมตร ยาว 15 - 18 เซนติเมตร ใบประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 10 - 12 กลีบ รูปรี ปลายแหลม สีม่วงแดง (Red - Purple Group N74B) ปลายกลีบฉาบน้ำตาลแดง (Red - Purple Group 64A) ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 9 - 11 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีเขียวอมเหลือง (Yellow Green Group 146D) ก้านดอกตรงและยาว 10 - 15 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 0.6 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 1.1 ยาวเฉลี่ย 3.5 เซนติเมตร สีม่วง (Violet Group 83B) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))
ฝัก/เมล็ด	ฝักมีสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 65 - 75 วัน 2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 6-7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แอปปี
ก ต้น ข ราก ลำต้นใต้ดินและต้น ค ใบ ง ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู แอปปี

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ฮาร์โมนี
(*Curcuma alismatifolia* ‘CMU Harmony’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ ซีเอ็มยู ฮาร์โมนี (CMU Harmony) เป็นปทุมมาลูกผสมสีม่วงแดง เกิดจากการผสมระหว่างปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกสีม่วง รหัส PT39/12 พันธุ์แม่ กับ ปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) สีชมพู รหัส PT 39/4 พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการ การพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งได้เริ่มทำการรวบรวมพันธุ์ปทุมมาและ กระเจียวตั้งแต่ปีพ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสั่นสวยงาม และทนทานต่อโรค ได้ทำการผสม ในปีพ.ศ. 2541 ได้ผสมปทุมมาดอกสีม่วงกับปทุมมาดอกสีชมพู เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเลี้ยงในห้องเพาะเลี้ยง เนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2542 ได้ต้นอ่อนจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 5 ต้น ในปี พ.ศ. 2543 ออก ดอกและคัดเลือกลูกผสมที่มี สีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระทัดรัด สำหรับเป็นไม้กระถาง จากนั้นปลูก ทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2546 จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ ขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัด เชียงใหม่ได้ปทุมมา ที่มีช่อดอกสีม่วงแดง มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปัก แจกกันนาน 5 – 7 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* Gagnep. วงศ์ Zingiberaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร สีนํ้าตาลอ่อน เนื้อในสีขาว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูง

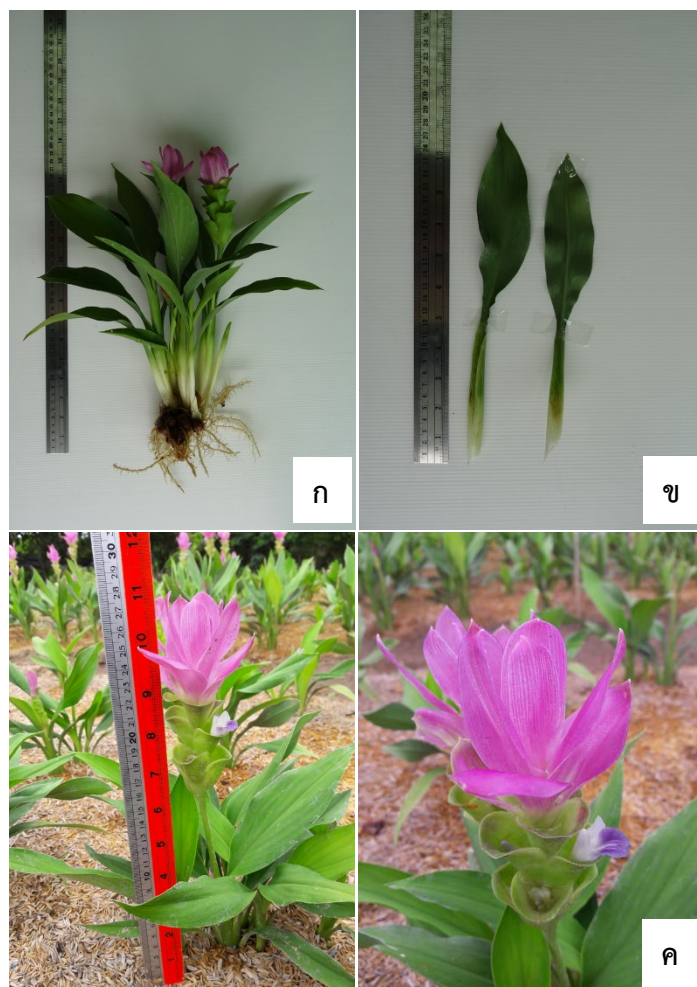
วัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 20 - 25 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 15 - 20 เซนติเมตร
เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีจำนวน 5 - 6 ใบ กว้าง 5 - 7 เซนติเมตร ยาว 14 - 17 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม
แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ใต้ใบไม่มีขน

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน
25 - 35 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 6 - 8 เซนติเมตร ยาว 12 - 15 เซนติเมตร ใบ
ประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 8 - 10 กลีบ รูปรี ปลายแหลม สีม่วงแดง (Red -
Purple Group N74C) ปลายกลีบฉาบเขียวเหลือง (Yellow - Green Group 148A)
ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 7 - 10 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีเขียวอมเหลือง
(Yellow - Green Group 144C) ก้านดอกตรงและยาว 10 - 20 เซนติเมตร เส้นผ่าน
ศูนย์กลางเฉลี่ย 0.5 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ
กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 1.1 ยาวเฉลี่ย 3.3
เซนติเมตร สีม่วง (Purple - Violet Group N82B) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็น
รูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))

ฝัก/เมล็ด ฝักมีสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล

ลักษณะอื่นๆ 1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 65 - 75 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 6-7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ฮาร์โมนี

ก ราก ลำต้นใต้ดิน และต้น ข ใบ ค ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ฮาร์โมนี

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู วิคตอรี
(*Curcuma alismatifolia* 'CMU Victory')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู วิคตอรี (CMU Victory) เป็นปทุมมาลูกผสมสีม่วงแดง เกิดจากการผสมระหว่างปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกสีม่วง รหัส PT 39/1 พันธุ์แม่ กับ ปทุมมา (*C. alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกดอกสีชมพู รหัส PT 40/6 พ่อพันธุ์ พัฒนาพันธุ์โดย ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์ปทุมมา และกระเจียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสนสวยงาม และทนทานต่อโรค ในปี พ.ศ. 2541 ได้ผสมปทุมมาดอกสีม่วงกับปทุมมาดอกสีชมพู เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเลี้ยงในห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2542 ได้ต้นอ่อนจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 8 ต้น ในปี พ.ศ. 2543 ออกดอกและคัดเลือกลูกผสมที่มี สีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระทัดรัด จากนั้นปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2546 จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ได้ปทุมมาที่มีช่อดอกสีม่วงแดง มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 5-7 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2528	รวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนา ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผล บ้านไร่อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลบ้าน แหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2541	ปทุมมารหัส PT 39/1 x ปทุมมารหัส PT 40/6	
2542	นำเมล็ดมาเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้ต้นอ่อน จำนวน 8 ต้น	
2543	คัดเลือกกลุ่มผสมที่มี สีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระตัดรัด	
2544-2546	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของพันธุ์ จำนวน 3 รุ่น ได้ต้นที่มีช่อดอกสีม่วงแดง	
2547	เพิ่มขยายปริมาณในแปลงปลูก	

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* 'CMU Victory'
วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน เนื้อในสีขาว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูงวัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 35 - 40 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 20 - 25 เซนติเมตร เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า

ใบ	ใบเดี่ยว รูปรี มีจำนวน 3 - 4 ใบ กว้าง 5 – 7 เซนติเมตร ยาว 15– 20 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ใต้ใบไม่มีขน
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 40 - 45 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 8 – 10 เซนติเมตร ยาว 16 – 18 เซนติเมตร ใบประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 10 – 14 กลีบ รูปรี ปลายแหลม สีม่วงแดง (Red - Purple Group N74C) ปลายกลีบฉาบน้ำตาลแดง (Greyed - Purple Group 183C) ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 10 - 12 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีเขียวอมเหลือง (Yellow Green Group 146D) ก้านดอกตรงและยาว 25 - 30 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 0.7 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 1.1 ยาวเฉลี่ย 3.2 เซนติเมตร สีม่วง (Violet Group 83A) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))
ฝัก/เมล็ด	ฝักมีสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 65 - 75 วัน 2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 6 - 7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์สีเฌมยู วิคตอรี

ก ราก ลำต้นใต้ดิน และต้น ข ใบ ค ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์สีเฌมยู วิคตอรี

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซูบารุ
(*Curcuma alismatifolia* ‘Subaru’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซูบารุ (Subaru) เป็นปทุมมาลูกผสมสีชมพูอ่อน เกิดจากการผสมระหว่างปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) ดอกสีม่วง รหัส PT 39/5 พันธุ์แม่ กับปทุมมา (*C. alismatifolia* Gagnep.) ดอกสีชมพู รหัส PT 40/8 พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์ปทุมมาและกระเจียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสดใสสวยงาม และทนทานต่อโรค ในปี พ.ศ. 2541 ได้ผสมปทุมมาดอกสีม่วงกับปทุมมาดอกสีชมพู เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเลี้ยงในห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ในปี พ.ศ. 2542 ได้ต้นอ่อนจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 5 ต้น ในปี พ.ศ. 2543 ออกดอกและคัดเลือกลูกผสมที่มีสีสดใสสวยงาม และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระทัดรัด เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง จากนั้นปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2546 จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้ขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนาขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ปทุมมา ที่มีช่อดอกสีชมพูอ่อน มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 5-7 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2528	รวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนา ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผล บ้านไร่อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลบ้าน แหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2541	ปทุมมารหัส PT 39/5 x ปทุมมารหัส PT 40/8	
2542	นำเมล็ดมาเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้ต้นอ่อน จำนวน 5 ต้น	
2543	คัดเลือกกลุ่มที่มี สีสวย และมีทรงต้นขนาดเล็ก กระตัดรัด	
2544-2546	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของพันธุ์ จำนวน 3 รุ่น ได้ต้นที่มีช่อดอกสีชมพูอ่อน	
2547	เพิ่มขยายปริมาณในแปลงปลูก	

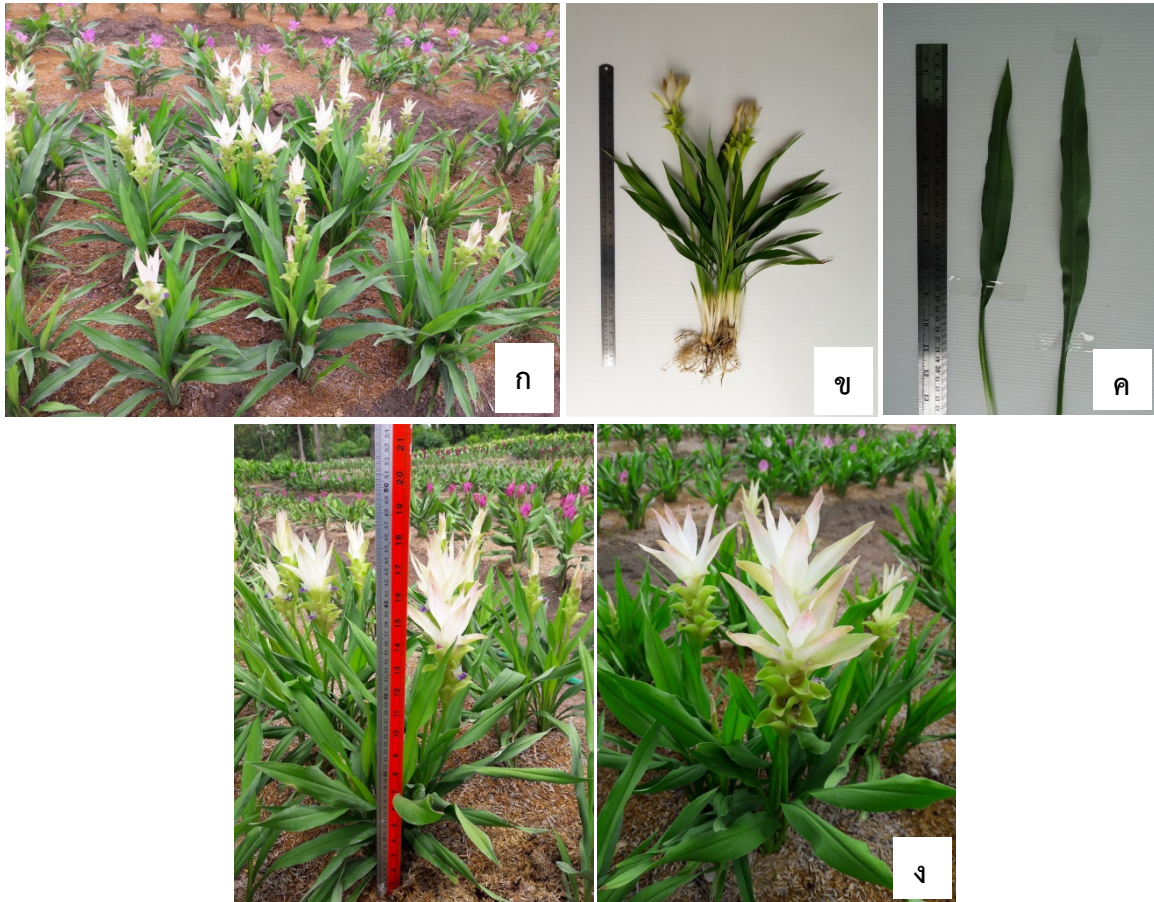
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma alismatifolia* 'Subaru' วงศ์ Zingiberaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน เนื้อในสีขาว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูงวัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 35 - 45 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 25 - 30 เซนติเมตร เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า

ใบ	ใบเดี่ยว รูปแถบ มีจำนวน 5 - 7 ใบ กว้าง 3.5 เซนติเมตร ยาว 20– 25 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ใต้ใบไม่มีขน
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 40 - 50 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 8 – 11 เซนติเมตร ยาว 15 – 17 เซนติเมตร ใบประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 8 - 11 กลีบ รูปรี ปลายแหลม สีชมพูอ่อน (Purple - Grey Group 76D) ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 8 - 11 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีเขียวอมเหลือง (Yellow Green Group 144C) ก้านดอกตรงและยาว 25 - 35 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 0.6 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 1.2 ยาวเฉลี่ย 3.5 เซนติเมตร สีม่วง (Violet Group N82A) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))
ฝัก/เมล็ด	ฝักมีสีเขียวอ่อน เมล็ดสีน้ำตาล
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 65 - 75 วัน 2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 6 - 7 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ชูบาร์
ก ต้น ข ลำต้นใต้ดิน ค ใบ ง ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ชูบาร์

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู พิงค์ เฟรม
(*Curcuma x alismatifolia* ‘CMU Pink Flame’)

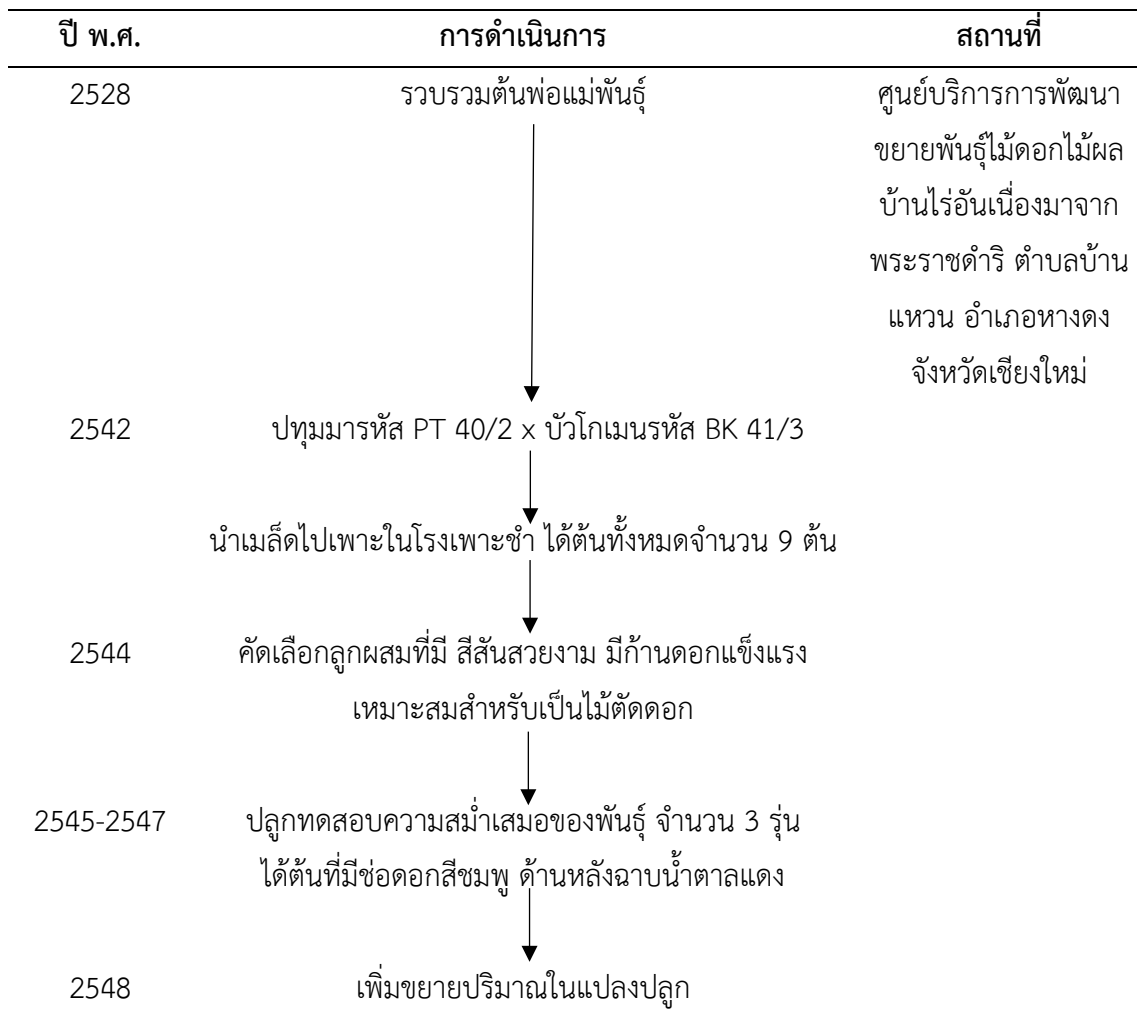
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู พิงค์ เฟรม (CMU Pink Flame) เป็นลูกผสมปทุมมาสีชมพูเกิดจากการผสมข้ามชนิดระหว่างปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) คัดเลือกสีชมพู รหัส PT 40/2 พันธุ์แม่ กับบัวโกเมน (*C. rhabdota* Sirirug. and Newman) รหัส BK 41/3 พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนaxyayพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รวบรวมพันธุ์ปทุมมาและกระเจียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสดใสสวยงาม และทนทานต่อโรค ทำการผสมในปี พ.ศ. 2542 เมื่อเกิดฝักและเมล็ดจึงนำไปเพาะในโรงเพาะชำ ได้ต้นทั้งหมดจำนวน 9 ต้น และในปี พ.ศ. 2544 ออกดอกและคัดเลือก จากนั้นปี พ.ศ. 2545 – 2547ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 ได้ขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนaxyayพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ปทุมมา ที่มีช่อดอกสีชมพู มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 14 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

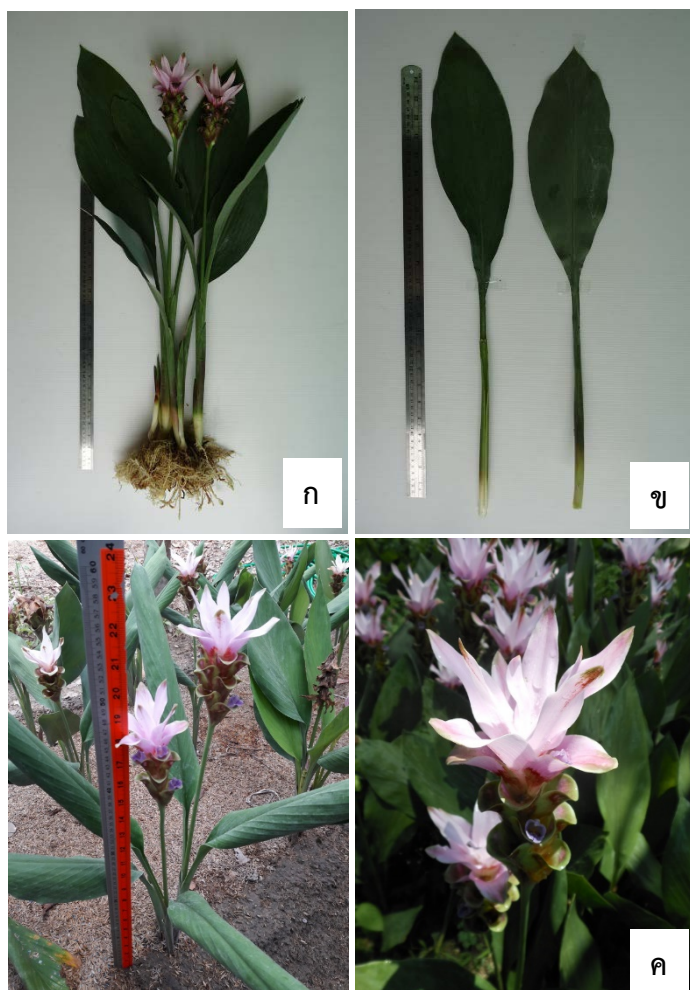
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ว่าเป็นชื่อสกุลผสม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma x alismatifolia* 'CMU Pink Flame'
วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 2.0 – 3.0 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน เนื้อในสีม่วงอ่อน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูงวัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 55 - 65 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 35 - 40 เซนติเมตร เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า

ใบ	ใบเดี่ยว รูปรี มีจำนวน 2 - 3 ใบ กว้าง 10 - 15 เซนติเมตร ยาว 30 - 35 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ใต้ใบไม่มีขน
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 60 - 65 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 8 - 11 เซนติเมตร ยาว 16 - 20 เซนติเมตร ใบประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 9 - 13 กลีบ รูปรี คล้ายหอกปลายกลีบประดับสอบเรียว สีชมพู (Purple Group 75C) ด้านหลังฉาบน้ำตาลแดง (Greyed - Purple Group 184A) ปลายกลีบสีเขียวอมเหลือง (Yellow - Green Group 147B) ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 12 - 17 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีเขียวอมเหลือง (Yellow - Green Group 144A) แต้มจุดสีชมพู (Red - Purple Group N74C) ด้านหลังฉาบน้ำตาลแดง (Greyed - Purple Group 183A) ก้านดอกตรงและยาว 50-60 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 0.6 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 1.2 ยาวเฉลี่ย 3.8 เซนติเมตร สีม่วง (Violet Group 83B) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))
ฝัก/เมล็ด	ไม่ติดฝัก
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 75 - 85 วัน 2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 3 - 4 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ฟิงค์ เฟรม
ก ลำต้นไต่ดิน ข ใบ ค ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู ฟิงค์ เฟรม

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู สไมล์
(*Curcuma x sparganifolia* ‘CMU Smile’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นปทุมมาพันธุ์ ซีเอ็มยู สไมล์ (CMU Smile) เป็นลูกผสมปทุมมาสีชมพู เกิดจากการผสมข้ามชนิดระหว่างปทุมรัตน์ (*Curcuma sparganifolia* ‘Patumrat’) รหัส PTR 40/2 พันธุ์แม่ กับ บัวโกเมน (*C. rhabdota* Sirirugsa & M. F. Newman) รหัส BK 40/1 พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนaxyayพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้รวบรวมพันธุ์ปทุมมาและกระเจียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสดใสสวยงาม และทนทานต่อโรค ได้ทำการผสมในปี พ.ศ. 2541 โดยได้ผสมปทุมรัตน์กับบัวโกเมน เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเลี้ยงในห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อได้ในปี พ.ศ. 2542 ได้ต้นอ่อนจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 4 ต้น ในปี พ.ศ. 2544 ออกดอกและคัดเลือก จากนั้นปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2547 จำนวน 3 รุ่น ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 ได้ทำการขยายปริมาณในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและนำออกปลูกและขยายพันธุ์ในแปลง ณ ศูนย์บริการการพัฒนaxyayพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ปทุมมา ที่มีช่อดอกสีชมพู มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 7 – 10 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2528	รวบรวมต้นพ่อแม่พันธุ์	ศูนย์บริการการพัฒนา ขยายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผล บ้านไร่อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ตำบลบ้าน แหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
2541	ปทุมรัตน์ รหัส PTR 40/2 x บัวโกเมน รหัส BK 40/1	
2542	นำเมล็ดมาเพาะเลี้ยงในห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้ต้นอ่อน จำนวน 4 ต้น	
2544	คัดเลือกลูกผสมที่มี สีสีนสวยงาม มีก้านดอกแข็งแรง เหมาะสมสำหรับเป็นไม้ตัดดอก	
2545-2547	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของพันธุ์ จำนวน 3 รุ่น ได้ต้นที่มีช่อดอกสีชมพู	
2548	เพิ่มขยายปริมาณในแปลงปลูก	

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma hybrid* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแงะ เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5 – 2.0 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน เนื้อในสีขาว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูงวัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 35 - 45 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 35 - 45 เซนติเมตร เกิดจากการอึดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า

ใบ ใบเดี่ยว รูปรี มีจำนวน 3 - 4 ใบ กว้าง 5 - 8 เซนติเมตร ยาว 25 - 30 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบ หนาและแข็ง ใต้ใบไม่มีขน

ดอก/ช่อดอก ช่อดอกแบบช่อแน่น ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 30 - 40 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 5 - 6 เซนติเมตร ยาว 8 - 9 เซนติเมตร ใบประดับรวมทั้งหมดจำนวน 20 - 25 กลีบ รูปรี ปลายกลีบประดับเกือบกลม สีชมพู (Purple Group 75B) ขอบกลีบเขียวอ่อน (Yellow - Green Group 144C) ปลายกลีบฉาบสีส้มแดง (Orange - Red Group N34A) ก้านดอกตรงและยาว 25 - 30 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 0.4 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 0.6 ยาวเฉลี่ย 2.2 เซนติเมตร สีม่วงอ่อน (Violet Group N88D) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))

ฝัก/เมล็ด ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่นๆ 1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 55 - 65 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู สไมล์
ก ต้น ข ช่อดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์ซีเอ็มยู สไมล์

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เรด รูบี้
(*Curcuma x petiolata* 'Red Ruby')

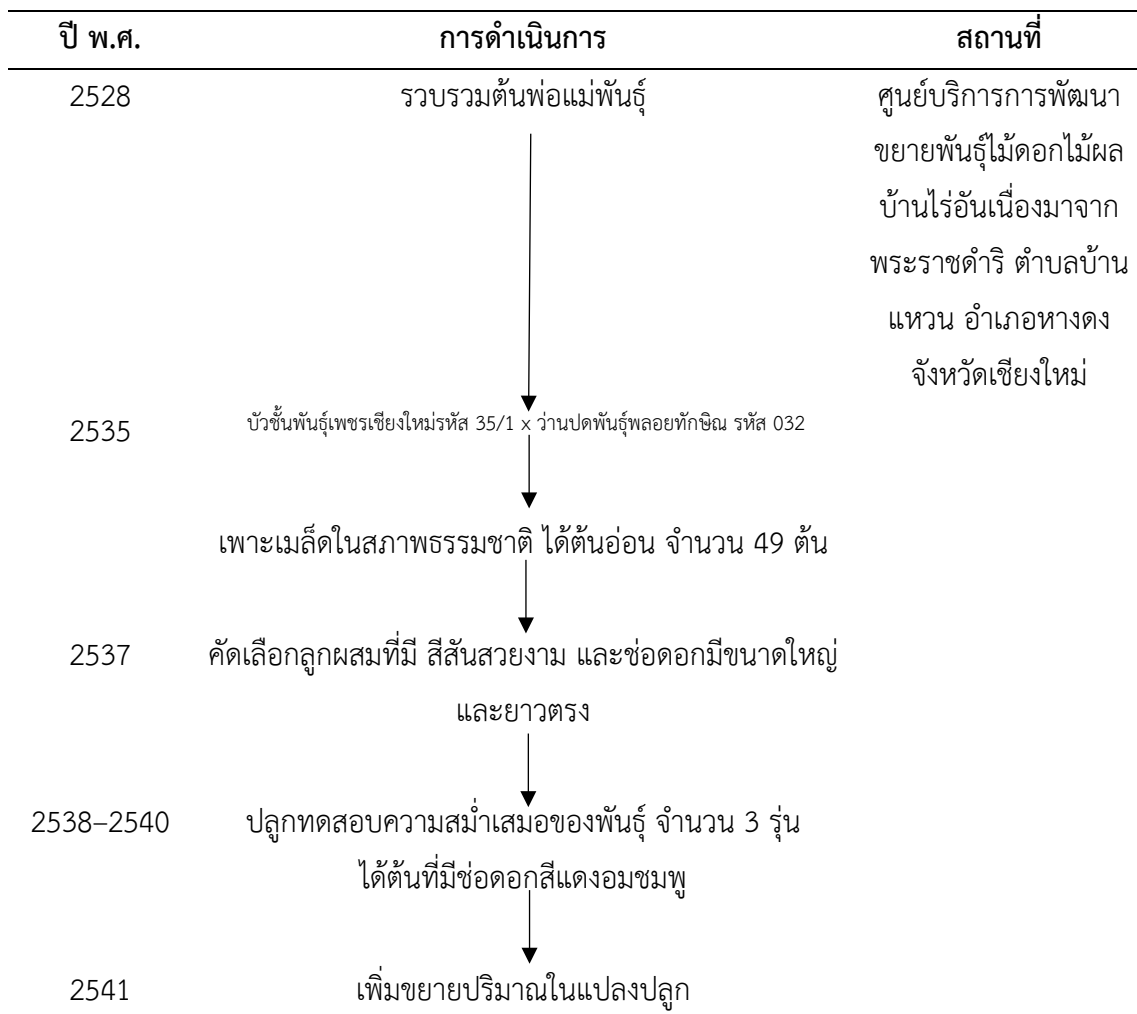
ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่อยู่ เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
 กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2447-8500

แหล่งที่มาและประวัติ

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เรด รูบี้ (Red Ruby) เป็นลูกผสมกลุ่มกระเจียวสีแดงอมชมพู เกิดจากการผสมข้ามชนิดระหว่างบัวขั้วพันธุ์เพชรเชียงใหม่ (*Curcuma petiolata* Roxb.) รหัส 35/1 ดอกสีม่วงอมชมพู พันธุ์แม่ กับ ว่านปดพันธุ์พลอยทักษิณ (*C. aurantiaca* Van Zijp.) รหัส 032 ซึ่งมีกลีบประดับส่วนบนสีชมพู กลีบประดับล่างสีน้ำตาลแดง พันธุ์พ่อ พัฒนาพันธุ์โดยศูนย์บริการการพัฒนากายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เริ่มรวบรวมพันธุ์กระเจียวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีลักษณะดี สีสดใสสวยงาม และทนทานต่อโรค มาทำการผสม ในปี พ.ศ. 2535 ได้ผสมบัวขั้วพันธุ์เพชรเชียงใหม่กับว่านปดพันธุ์พลอยทักษิณ เมื่อเกิดฝักจึงนำไปเพาะเมล็ดในสภาพธรรมชาติ ได้ต้นอ่อน จำนวน 49 ต้น ในปี พ.ศ. 2537 ออกดอกและคัดเลือกลูกผสมที่มีสีสดใสสวยงาม และช่อดอกมีขนาดใหญ่และยาวตรง จากนั้นปลูกทดสอบความสม่ำเสมอของสายพันธุ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2540 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2541 ได้ขยายปริมาณในท้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและนำออกปลูกทดสอบ ณ ศูนย์บริการการพัฒนากายพันธุ์ไม้ดอกไม้ผลบ้านไร่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่บ้านบ้านไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ได้กระเจียวที่มีช่อดอกสีแดงอมชมพู มีการใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบาน ½ ของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 5 - 7 วัน

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

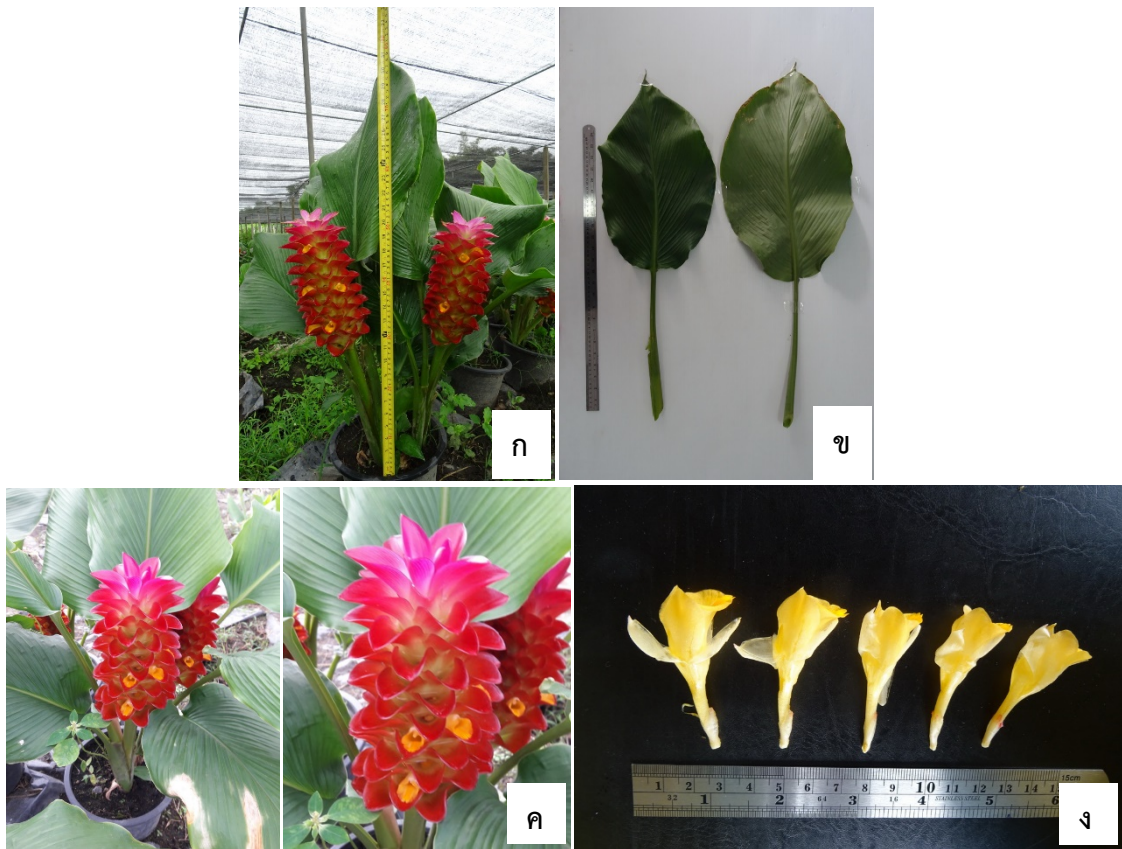
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ไม้ดอกสกุลขมิ้น ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma x petiolate* 'Red Ruby' วงศ์ Zingiberaceae
ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย รากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)

ลำต้น เหง้าหรือลำต้นใต้ดิน มีลักษณะเป็นแง่ง เส้นผ่านศูนย์กลาง 3.0 – 3.5 เซนติเมตร สีน้ำตาลอ่อน เนื้อในสีเหลืองฟางข้าว ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร ลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม ความสูงวัดจากโคนถึงระดับพุ่มใบ 85 - 100 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 80 - 100 เซนติเมตร เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า

ใบ	ใบเดี่ยว รูปรีกว้าง มีจำนวน 4 - 5 ใบ ใบที่ 3 นับจากโคนกว้างประมาณ 30 - 35 เซนติเมตร ยาว 50 - 60 เซนติเมตร แผ่นใบเป็นคลื่นหยักเล็กน้อย ใต้ใบมีขน สีเขียวเข้ม
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อแน่น ช่อดอกแบบช่อแน่น รูปทรงกระบอก ออกที่โคนของใบสุดท้าย ความสูงของช่อดอกจากระดับเหนือดิน 55 - 60 เซนติเมตร ช่อดอกยาวตรง กว้าง 11 - 13 เซนติเมตร ยาว 25 - 30 เซนติเมตร ใบประดับส่วนบน (coma bract) มีจำนวน 20 - 25 กลีบ รูปรี ปลายเกือบกลม สีแดงอมชมพู (Red Purple Group 60A) ใบประดับล่าง (main bract) มีจำนวน 55 - 65 กลีบ รูปตัวยูกลับหัว สีส้มแดง (Orange Red Group N34A) ก้านดอกยาวตรงและยาว 25 - 30 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 2.2 เซนติเมตร ดอกจริงอยู่ในซอกของใบประดับ กลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนเป็นรูปปาก กว้างเฉลี่ย 1.5 ยาวเฉลี่ย 5.2 เซนติเมตร สีเหลืองอมส้ม (Yellow Orange Group 16D) สันปากสีส้ม (Orange Group 24B) โคนกลีบดอกและกลีบเลี้ยง เชื่อมกันเป็นรูปกรวย (เทียบสีด้วย RHS Colour Chart (2007))
ฝัก/เมล็ด	ไม่ติดฝัก
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่ถึงออกดอก 80 - 100 วัน 2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 3 - 4 หน่อ/กอ

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เรด รูบี้
ก ต้น ข ใบ ค ช่อดอก ง ดอกจริง

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์เรด รูบี้